

“Ἐγὼ εἰμι
ἡ ὁδὸς
καὶ ἡ ἀλήθεια
καὶ ἡ ζωὴ,,
(Ἰωάν. 18’ 6)

“Τὰ ρήματα,
ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν,
ἀνεῦμά ἐστι
καὶ ζωὴ ἐστι,,
(Ἰωάν. 5’ 63)

ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἰδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΑΙΟΠΟΥΛΟΣ † 1929

Ἔτος 112ον | Σεπτέμβριος 2022 | 4370

ΣΤΑΥΡΟΣ: Η ΠΛΗΡΗΣ ΕΞΑΛΕΙΨΗ ΤΩΝ ΑΜΑΡΤΙΩΝ ΜΑΣ

Ποιὸς θὰ φανταζόταν ὅτι τὸ φρικτὸ ὄργανο τῆς πιὸ ὀδυνηρῆς καὶ σκληρῆς θανατικῆς ἐκτέλεσης θὰ γινόταν πρόξενος ζωῆς γιὰ τὸ ἀνθρώπινο γένος; Ὅτι ὁ σταυρὸς θὰ γινόταν τὸ ἀνεκτίμητο μέσο, μὲ τὸ ὁποῖο οἱ βαρύτερα ἔνοχοι ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ ἄνθρωποι, θὰ πλήρωναν τὸ τρισημέσιο χρέος τους καὶ θὰ ἐξοφλοῦσαν τὴν βαρύτερη ὀφειλή τους ἀπέναντι τῆς θείας δικαιοσύνης; Καὶ ὅμως αὐτὸ ἔγινε!

Μὲ τὸν σταυρὸ τοῦ Κυρίου πληρώθηκε τὸ ἀσκήκωτο χρέος μας, ἐξοφλήθηκε, σχίστηκε καὶ ἐξαφανίστηκε ἐντελῶς τὸ γραμμάτιο τῶν ὀφειλῶν μας πρὸς τὸν Θεό.

Κατάπληκτος ἀλλὰ καὶ γεμάτος ἀπὸ ἀπερίγραπτη χαρὰ ὁ θεόπνευστος ἀπόστολος Παῦλος διαλαλεῖ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ὄλων τῶν γενεῶν τὸ μέγα αὐτὸ γεγονός, τὴν ἀνεκτίμητην αὐτὴν δωρεὰ τοῦ ἐσταυρωμένου. Ὁ Χριστὸς, λέει, **«ἐξήλειψε τὸ καθ’ ἡμῶν χειρόγραφον... ὃ ἦν ὑπεναντίον ἡμῖν, καὶ αὐτὸ ἦρεν ἐκ τοῦ μέσου προσπλώσας αὐτὸ τῷ σταυρῷ»** (Κολασ. β’ 14). Ἐμεῖς εἴμαστε καταχρεωμένοι ἀπέναντι τῆς θείας δικαιοσύνης ἐξ αἰτίας τῶν ἀμαρτιῶν μας. Κάθε ἀμαρτία καὶ ἡ πιὸ μικρή, ἦταν βαρὺ χρέος, ἀφοῦ ἀποτελοῦσε παράβαση τοῦ θείου νόμου. Μὲ τὸ τεράστιο χρέος τῶν μυρίων ταλάντων, ποὺ ὀφείλε ὁ πᾶμπωχος δοῦλος, παραβάλλει ὁ Κύριος τὴν τεράστια ὀφειλή τοῦ καθενὸς μας προσωπικὰ πρὸς τὸν δίκαιο Θεό.

Καὶ νὰ λοιπὸν ὅτι ὁ Χριστὸς ἐξαφάνισε τελείως, ὅπως γράφει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, τὸ καταδικαστικὸ γιὰ μᾶς γραμμάτιο τοῦ χρέους μας, τὸ ἐβγαλε ἀπὸ τὸ μέσον, τὸ κάρφωσε ἐπάνω στὸν σταυρὸ, ὅπου μὲ τὸ πάντιμο αἷμα του τὸ ἔσβησε τελείως. Δὲν τὸ ἐξόφλησε ἀπλῶς. Τὸ ἐξαφάνισε ὀριστικὰ καὶ ἀμετάκλητα σὰν νὰ μὴν εἶχε ὑπάρξει ποτέ. **«Οὐδὲ οὕτως (ἐξοφλημένου) ἐφύλαξε, λέει ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος, ἀλλὰ διέρρηξε (καταξέσχισε) αὐτό, προσπλώσας τῷ σταυρῷ».**

Αὐτὸ προηγουμένως **«ἦν ὑπεναντίον ἡμῖν»**, λέει ὁ Ἀπόστολος, ἦταν ἐναντίον μας, ἦταν καὶ ἔμεινε εἰς βάρος μας. Ἐνεκα αὐτοῦ τοῦ γραμματίου κρηυχήκαμε ὀφειλέτες τεράστιου καὶ ἀνεξόφλητου χρέους, ἐξ αἰτίας τοῦ ὁποίου μᾶς περίμενε ἡ ποινὴ τῆς αἰώνιας καταδίκης. Ἐφόσον αὐτὸ ἔμεινε ἀνεξόφλητο, δὲν μπορούσαμε μὲ κανένα τρόπο νὰ ἀποκτήσουμε τὴν υἰοθεσία καὶ νὰ ἀπολαύσουμε τὴν δωρεὰ τοῦ πανάγαθου Πατέρα μας, ἀπὸ τὸν ὁποῖο εἴχαμε χωριστεῖ. Καμία δύναμη καὶ ἐξουσία, οὔτε ἐπίγεια οὔτε οὐράνια, δὲν μπορούσε ποτέ νὰ σβήσει

τὸ χρέος μας αὐτό, νὰ μᾶς λυτρώσει ἀπὸ τὴν αἰώνια καταδίκη, νὰ μᾶς ἐπαναφέρει κοντὰ στὸν οὐράνιο Πατέρα μας.

Καὶ αὐτὸ τὸ μέγιστο ἔργο τῆς ἐξαγορᾶς μας, τῆς ἀπαλλαγῆς μας ἀπὸ τὸ χρέος καὶ τῆς λυτρώσεώς μας ἀπὸ τὴν καταδίκη, τὸ πραγματοποιοῖσε ὁ ἐσταυρωμένος Κύριος μὲ τὸ αἷμα του, ποὺ χύθηκε πάνω στὸ σταυρὸ. **«Πρέπει δὲ νὰ γνωρίζετε, λέει ὁ ἀπόστολος Πέτρος, καὶ ποτέ νὰ μὴ λησμονεῖτε, ὅτι δὲν ἐξαγοραστήκατε ἀπὸ τὴν καταδίκη καὶ ἀπαλαχτήκατε ἀπὸ τὸ βαρὺ χρέος σας, ἀπὸ τὴν ἀσκήκωτη εὐθύνη τῆς ἀμαρτωλῆς πατροπαράδοτης ζωῆς σας, μὲ λύτρα φθαρτά, μὲ ἀργυρὰ ἢ χρυσὰ νομίσματα, ἀλλὰ ἔχετε ἐξαγορασθεῖ μὲ τὸ ἀτίμητο αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος σὰν ἀμνὸς καθαρὸς, ἀμόλυντος καὶ ἀκνιδίωτος, προσέφερε τὸν ἑαυτοῦ θυσία καὶ ἔχυσε τὸ αἷμα του πάνω στὸ σταυρὸ»** (Α’ Πέτρ. α’ 18, 19).

Μὲ πόση, λοιπὸν, συγκίνηση καὶ εὐλάβεια, μὲ πόσο βαθύτατο σεβασμὸ πρέπει νὰ ἀντικρίζουμε καὶ νὰ τιμοῦμε καὶ νὰ προσκυνοῦμε τὸν τίμιον σταυρὸ, τὸ ἱερὸ αὐτὸ σύμβολο καὶ ὄργανο τῆς λυτρώσεώς μας! Ὁ σταυρὸς καὶ ἀκριβέστερα, ὁ σταυρωθὲντας Κύριος, πρέπει νὰ φωτίζει συνεχῶς τὸν νοῦ μας, νὰ γεμίζει μὲ εὐγνωμοσύνη τὴν καρδιά μας, νὰ ἐμπνέει ὑψηλὴς καὶ γενναῖες ἀποφάσεις, νὰ χαλυβδώνει τὴ θέλησή μας γιὰ μιὰ ζωὴ εὐάρεστη στὸ Θεό. Δὲν εἴμαστε πιά οἱ δοῦλοι τῆς ἀμαρτίας, οἱ αἰχμάλωτοι τοῦ πονηροῦ, οἱ ὑπόδικοι τῆς αἰώνιας κόλασης. Χάρης στὸν σταυρωθὲντα Κύριο, εἴμαστε οἱ λυτρωμένοι ἀπὸ τὸ βάρος τῆς ἀμαρτίας, οἱ ἀπελευθερωμένοι μὲ τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ, τὰ ἀγαπημένα παιδιά τοῦ οὐράνιου Πατέρα, οἱ πρίγκιπες τοῦ οὐρανοῦ, συμπολίτες τῶν ἀγγέλων καὶ οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ! Ἡ ἀκλόνητη πίστη στὴ λυτρωτικὴ θυσία τοῦ σταυροῦ καὶ ἡ προσπάθειά μας νὰ ζήσουμε, μὲ τὴ χάρι τοῦ Κυρίου, **«ἀζίως τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθημεν»**, μᾶς βάζει στὸν ἀσφαλῆ δρόμο τῆς σωτηρίας, τέρμα τοῦ ὁποίου θὰ εἶναι ἡ αἰώνια δόξα τοῦ οὐρανοῦ.

**Μὲ τὸν σταυρὸ
τοῦ Κυρίου πληρώθηκε
τὸ ἀσκήκωτο χρέος μας,
ἐξοφλήθηκε, σχίστηκε
καὶ ἐξαφανίστηκε
ἐντελῶς τὸ γραμμάτιο
τῶν ὀφειλῶν μας
πρὸς τὸν Θεό.**

ΚΟΡΥΦΕΣ

Κορυφές: Τὸ τελευταῖο βῆμα ἐπάνω στὴ γῆ καὶ ἔπειτα τὸ ἄπειρο. Λίγο πρὶ κατὰ κάτω βρίσκεται ὁ κόσμος τῆς γῆς: τὸ βασίλειο τῶν πουλιῶν, τῶν φυτῶν, τῶν ζώων, στὰ δάση, στὶς ἐρημιές, στὶς πεδιάδες. Ὁ κόσμος τῶν ἀνθρώπων στὶς πολιτείες καὶ στὰ χωριά. Λίγο πρὶ πέρα ἀπλώνεται ὁ κόσμος τοῦ ἀπείρου: οἱ ζωντανοὶ βασιλιάδες τῶν πουλιῶν ἀμιλλῶνται ἐδῶ μὲ τοὺς μεταλλικοὺς γίγαντες –τὰ σύγχρονα ἀεροπλάνα– στὴν κατάκτηση καὶ κυριαρχία τοῦ γαλανοῦ οὐρανοῦ. Ἀκόμη πρὶ ψηλὰ ἀρχίζει ὁ κόσμος τοῦ μυστηρίου: Τὸ ἀχανές διάστημα μὲ **«τὴν σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας»** καὶ τοὺς γαλαξίες. Εἶναι τὸ μυστηριώδες σύμπαν, τὸ ὁποῖο ὀρμάει σήμερα ὁ ἄνθρωπος νὰ ἐξερευνήσει μὲ τὴν ἱλιγγιώδη ταχύτητα τῶν πυραύλων του.

Ἐδῶ ἀκριβῶς, στὶς κορυφές τῶν βουνῶν γίνεται ἡ συνάντηση τῶν δύο κόσμων: τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς. Ἐδῶ, οἱ ἄκρες αὐτῆς τῆς γῆς, τυλιγμένες μὲ τὸν μανδύα τοῦ πρωϊνοῦ φωτός, μοιάζουν μὲ γιγάντια χέρια ὑψωμένα στὸν οὐρανὸ σὲ μιὰ ὑπερκόσμια ἴκεσία. Πολλές φορές ἀκόμη τρυποῦν καὶ αὐτὰ τὰ σύννεφα καὶ ἐκεῖ, στὸ γαλάζιο ξαστέρωμα, ἀφήνουν τὰ χιονισμένα περιδέραιά τους νὰ λαμποκοποῦν στὶς ἀκτίνες τοῦ ἡλίου. Καὶ ἐδῶ ὁ οὐρανὸς ἀγγίζει τὴ γῆ μὲ τὴν πιὸ λεπτὴ ἀπόχρωσή του. Καὶ ἡ συνάντηση οὐρανοῦ καὶ γῆς στὶς κορυφές, στὸ βασίλειο αὐτὸ τῆς σιωπῆς, τοῦ δέους καὶ τοῦ μεγαλείου, ἔγινε καὶ πρὶ αἰσθητῆ μὲ συγκεκριμένα θαυμαστὰ γεγονότα.

Ἐδῶ **«κατέβη ὁ Κύριος ἐπὶ τὸ ὄρος Σινᾶ ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους»** καὶ ἔδωσε τὸν πρῶτο Νόμο στοὺς κατοίκους τῆς γῆς (Ἐξῆδ. 1θ'). Ἐδῶ **«ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ὄρος»**, γιὰ νὰ δώσει τὸν νέο Νόμο καὶ νὰ προσφέρει στοὺς ἀνθρώπους τῆς γῆς τὸν χρυσὸ κανόνα τῆς ζωῆς τους (Ματθ. ε', στ' ζ'). Ἐδῶ, στὶς κορυφές τοῦ Θαβῶρ, ὁ Κύριος Ἰησοῦς ντύθηκε **«τὸ φῶς ὡς ἱμάτιον»** (Ψαλμ. ργ' 2) καὶ ἡ ἀνθρώπινη μορφή του **«ἐλαμψεν ὡς ὁ ἥλιος»** (Ματθ. 17' 2).

Εἶναι ἀρκετοὶ αὐτοὶ ποὺ ἀνεβαίνουν στὶς κορυφές τῶν βουνῶν τῆς πατρίδας μας. Ἐκεῖ, ποὺ ἡ γῆ συναντᾷ τὸν οὐρανὸ, ἄς ἀφήσουν τὴν ψυχὴ τους ἐλεύθερη νὰ συναντηθεῖ μὲ τὸν Θεὸ τῆς. Ἐκεῖ, στὸ βασίλειο τῆς σιωπῆς καὶ τοῦ δέους, ἡ συνάντηση μὲ τὸν Θεὸ γίνεται πρὶ αἰσθητῆ.

Μπροστὰ στὸ μεγαλεῖο τοῦ οὐρανοῦ ἡ ψυχὴ αἰσθάνεται εὐκολότερα τὸ μεγαλεῖο τοῦ ἀπείρου Θεοῦ τῆς. **«Τίς Θεὸς μέγας ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν;»** (Ψαλμ. οστ' 14). Τὸ θέαμα τοῦ ἀνοικτοῦ ὀρίζοντα τῆς ἀποκαλύπτει τὸ μυστήριον τῆς ἀνοικτῆς ἀγκαλιᾶς τοῦ ἀγαθοῦ Θεοῦ τῆς. **«Μὲ τὰ δύο μου φτερὰ θάρθω νὰ σὲ βρῶ»**. Μέσα στὸ φῶς καὶ τὴ λαμπρότητα τῶν κορυφῶν ἡ ψυχὴ νοσταλγεῖ τὸ Θαβῶρ. Μεθάει μὲ ἄρρητη εὐφροσύνη καὶ φωνάζει μαζί μὲ τὸν Πέτρο: **«Καλὸν ἔστιν ἡμᾶς ὧδε**

εἶναι» (Ματθ. 17' 4). Τὰ πόδια μόλις ἀγγίζουν τὴ γῆ. Τὰ χέρια ὑψώνονται λατρευτικὰ στὸ γαλάζιο στερέωμα καὶ τὰ χεῖλη κινοῦνται σὲ φλογερὴ προσευχή.

Σὲ ποθεῖ ἡ ψυχὴ μου, Θεέ μου. Μὲ θαμπώνει τὸ μεγαλεῖο σου, μὲ γοητεύει ἡ ἀγάπη σου, μὲ μεθάει τὸ φῶς τῆς δόξας σου. Ἀξίωσέ με νὰ Σὲ βρῶ. Ὁδήγησε τὰ βήματά μου στὶς κορυφές τῆς ἀρετῆς, ἐκεῖ ποὺ ἡ ψυχὴ μου μπορεῖ πάντα νὰ Σὲ συναντάει.

ΤΑ ἘΛΗ ΚΑΙ ΤΑ ἘΛΑΦΙΑ

Ἔλος: Στάσιμα, πρασινισμένα νερά. Σαπισμένα φυτὰ. Βοῦρκος σκεπασμένος μὲ νούφαρα, μοιάζει μὲ ὄμορφο λειβάδι. Ὁ ἀνύποπτος διαβάτης, ποὺ θὰ πλησιάσει νὰ τὸ χαρεῖ, θὰ βυθιστεῖ ἀργὰ-ἀργὰ στὸ ἔλος. Φοβερὰ παγιδευμένος, εἶναι καταδικασμένος σ' ἓναν ἀπαίσιο θάνατο...

Ἔλος: ἡ κατάσταση τῆς ἀμαρτίας. **«Ἐνεπάγησαν ἐν διαφθορᾷ»**, γράφει ὁ Δαβὶδ γιὰ τοὺς ἀμαρτωλοὺς. Ἡ ζωὴ τῆς ἀμαρτίας εἶναι ἓνα φοβερὸ παγίδευμα σὲ κρυφὸ ἔλος, ἓνας ἀργός, ἀλλὰ βέβαιος θάνατος. Οἱ ἄνθρωποι βλέπουν τὰ «νούφαρα» καὶ προχωροῦν στὰ «λειβάδια» τῆς ἀμαρτίας, γιὰ νὰ βρεθοῦν ἀπελπιστικὰ βυθισμένοι στὴν πιὸ ἀπαίσια καὶ δυσώδη διαφθορά. **«Ἐνεπάγησαν ἐν διαφθορᾷ»**. Οὔτε σκέψη νὰ κινηθοῦν. Τυλιγμένοι στὸ γλοιώδες σάβανο τῆς διαφθορᾶς χάνουν τὸ αἶσθημα τῆς ζωῆς. Εἶναι ζωντανοὶ νεκροί.

Ἐλάφι: ἐλεύθερο, εὐκίνητο, ζωηρὸ τρέχει **«ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων»**. Τὸ δάσος, τὰ πουλιά, τὰ λουλούδια, οἱ κορυφές τῶν βουνῶν, τὰ δροσερὰ κρυστάλλινα νερά εἶναι ὁ κόσμος του. Τὸ βασίλειό του. Μέσα σ' αὐτὸ ζεῖ καὶ χαίρεται. Εἶναι ὠραῖο, ἐλεύθερο καὶ χαριτωμένο δημιούργημα τοῦ Θεοῦ.

Ἐλάφι: ὁ ἀγωνιστῆς Χριστιανός. Εἶναι ὁ **«ἀπελεύθερος Χριστοῦ»**. Μὲ τὴν χάρη του τρέχει, πετάει, ἀνεβαίνει πρὸς τὶς κορυφές τῆς ἀρετῆς, πρὸς τὸ φῶς τῆς ἀλήθειας, πρὸς τὶς πηγές τῶν ὑδάτων τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ. Ὁ πιστὸς Χριστιανὸς ἔχει ἔντονο τὸ αἶσθημα τῆς ζωῆς, τῆς συνεχοῦς κινήσεως, τῆς ἀνατάσεως, τῆς ἐλευθερίας. Ἀπολαμβάνει πραγματικὰ τὸν κόσμο τοῦ Δημιουργοῦ του καὶ δοκιμάζει τὸ ἀνέκφραστο σκίρτημα τῆς χαρᾶς, ποὺ χαρίζει ὁ Χριστὸς στὴ λυτρωμένη ψυχὴ του. Κάθε ζωντανὸς πιστὸς μπορεῖ νὰ ἐπαναλαμβάνει μαζί μὲ τὸν Δαβὶδ: **«Καταρτιζόμενος τοὺς πόδας μου ὡσεὶ ἐλάφου καὶ ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἰστών με»**.

Τὰ ἔλη καὶ τὰ Ἐλάφια. Δυὸ εἰκόνες ζωῆς. Ποιὰ ἀπὸ τὶς δυὸ ταιριάζει στὴ δική μας ζωὴ;

Κύριε, φρούρησε τὰ βήματά μας καὶ ὀδήγησέ τα μακριὰ ἀπὸ τὰ ἔλη τῆς ἀμαρτίας. Γλύτωνέ μας ἀπὸ τὶς παγίδες τῆς διαφθορᾶς. Χάριζέ μας τὴν **«ἐλευθερία τῶν τέκνων»** Σου καὶ ἀξίωσέ μας νὰ ἀπολαμβάνουμε τὴν ἱκανοποίηση τῶν βαθύτατων πόθων μας κοντὰ Σου. **«Ὅτι παρὰ σοὶ πηγὴ ζωῆς!»**

Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς σας;

Αὐτὴ μάλιστα εἶναι ἐπανάστασις. Ἡ πιὸ μεγάλη ἐπανάστασις, ποὺ γνώρισε ὁ κόσμος. Ἦλθε νὰ ἀνατρέψει ὄχι μιὰ συνηθισμένη τυραννία, ἀλλὰ ἕνα πανίσχυρο κατεστημένο. Τὴν πιὸ σκληρὴ καὶ ἀπάνθρωπη δικτατορία τοῦ μίσους καὶ τῆς ἔχθρας.

Οἱ ἐπαναστάσεις συνήθως ἀλλάζουν ἀπλῶς τὰ πρόσωπα. Δὲν ἀλλάζουν καὶ τὴ νοοτροπία. Ἔρχονται συχνὰ μὲ τὴν πρόφασι νὰ καταργήσουν τὴν τυραννία καὶ ἐπιβάλλουν ἄλλη, κάποτε χειρότερη ἀπὸ τὴν προηγούμενη.

Ἡ ἐπανάστασις ὅμως τῆς ἀγάπης, ποὺ κήρυξε ὁ Χριστός, ἦταν κάτι ἄλλο τελείως διαφορετικὸ. Μοναδικὴ καὶ ἀναπάνληπτη. Μὲ τέσσερις λέξεις ἦλθε νὰ ἀνατρέψει ἕναν ὀλόκληρο κόσμο φθορᾶς: **«Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν»**. Νὰ ἡ πιὸ μεγάλη ἐπαναστατικὴ διακήρυξις.

Ἀπίστευτη καὶ ἀδιανόητη φαίνεται μιὰ τέτοια ἐντολή. Νὰ ἀγαπήσω τὸ φίλο μου, τὸ καταλαβαίνω. Νὰ συγχωρήσω ἔστω τὸν ἐχθρό μου μὲ κόπο καὶ προσπάθεια, καὶ αὐτὸ τὸ ἀντιλαμβάνομαι. Μὰ νὰ ἀγαπήσω αὐτόν, ποὺ μὲ ἀδίκησε, ποὺ μὲ συκοφάντησε, ποὺ ὑπονόμευσε τὴν ἀξιοπρέπειά μου, ποὺ μὲ πολέμησε μὲ ἀνέντιμα μέσα, ἔ, αὐτὸ δὲν μπορῶ νὰ τὸ δεχθῶ...

Αὐτὴ ἀκριβῶς εἶναι ἡ ἐπανάστασις, ποὺ ἔφερε ὁ Χριστός. Βάζει τὰ γερά θεμέλια τῆς νέας κοινωνίας, τὴν ὁποία ἦλθε νὰ οἰκοδομήσει. Καὶ ἀρχίζει μὲ τὴν ἀγάπην. Ὅχι μιὰ ὁποιαδήποτε ἀγάπην στενὴ περιορισμένη. Μιὰ ἀγάπην, ποὺ ἐξαντλεῖται σ' ἕνα στενὸ περιβάλλον, στοὺς ἡμετέρους, σ' αὐτοὺς ποὺ μᾶς ἀγαποῦν ἢ δὲν μᾶς βλάπτουν. Κηρύττει τὴν τέλεια ἀγάπην, ποὺ ἀγκαλιάζει ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς ἀνθρώπους, ἀκόμα καὶ τοὺς ἐχθροὺς.

Ὁ Χριστὸς δίνει τὸ πρωτεῖο στὴν ἀγάπην καὶ τὴν τοποθετεῖ πάρα πάνω ἀπὸ ὅλες τὶς ἄλλες ἐντολές. **«Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου ..καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου. Αὕτη ἐστὶ πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολή. Δευτέρα δὲ ὁμοία αὐτῇ· ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. Ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμανται»** (Ματθ. κβ' 37-40).

Καὶ δὲν σταματᾶει ὡς ἐδῶ. Δίνει τὶς νέες διαστάσεις τῆς δικῆς του ἀγάπης. Πλησίον δὲν εἶναι μονάχα ὁ κοντινός. Εἶναι ὁ κάθε ἄνθρωπος, ἀκόμα καὶ ὁ ἐχθρός. Πάνω σ' αὐτὴν τὴν ἀπαρασάλευτη βάση στηρίζεται ὀλόκληρη ἡ ἠθικὴ τοῦ Εὐαγγελίου, ὅλο τὸ χριστιανικὸ οἰκοδόμημα.

Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς σας! Καὶ τὸ ἔλεγε αὐτό, στοὺς μαθητὲς του σὲ μιὰ ἐποχῇ, ποὺ τοὺς περιτριγύριζαν τόσοι καὶ τόσοι ἐχθροί. Τότε ποὺ σχεδὸν ὅλοι ἦταν ἄσπονδοι ἐχθροὶ καὶ ἐλάχιστοι οἱ φίλοι. Καὶ τοὺς τὸ ἔλεγε καὶ γιὰ τὸ μέλλον. Καὶ γνώριζε πολὺ καλά, τί κίνδυνοι καὶ τί διωγμοὶ τοὺς περίμεναν. Τοὺς ἔστειλε **«σὰν πρόβατα ἐν μέσω λύκων»** καὶ ἔπρεπε καὶ σ' αὐτοὺς τοὺς λύκους νὰ ἐκδηλώνουν ὄχι ἀπλῶς τὴν ἀνοχή τους, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην τους.

Σὲ λίγο ἀδίσταχτα οἱ ἀντίπαλοί τους θὰ ὕψωναν ἰκριώματα νὰ βασανίσουν τοὺς ἀνυπεράσπιστους ἀθώ-

ους. Ναὶ καὶ γι' αὐτοὺς δὲν ἔπρεπε νὰ τρέφουν μίσος στὴν ψυχὴ τους. Ἰσα-ἴσα ἔπρεπε νὰ τοὺς ἀγαποῦν καὶ νὰ προσεύχονται γι' αὐτούς.

Προχωρεῖ, λοιπόν, ἀπὸ τὸν πλησίον στὸν ἐχθρό. Ἀπὸ τὴ συγχώρησις στὴν ἀγάπην, στὴν εὐεργεσία. Στὴν εὐεργεσία, ποὺ παίρνει διαστάσεις αἰωνιότητας. Συνιστᾷ στὴ θέση τοῦ μίσους νὰ βάλουμε τὴν ἀγάπην. Τὸ κακὸ νὰ τὸ νικήσουμε μὲ τὸ καλὸ. Καὶ ἐπειδὴ οἱ δικές μας δυνατότητες εἶναι περιορισμένες, μᾶς προτρέπει νὰ προσευχόμαστε γιὰ τοὺς ἐχθροὺς μας, γιὰ νὰ τοὺς εὐεργετήσῃ ὁ Θεὸς μὲ τὰ πλούσια δῶρα του: **«Προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς καὶ διωκόντων ὑμᾶς»**.

Ὁ μαθητὴς δηλαδὴ τοῦ Χριστοῦ θὰ ἀποδεικνύει τὴ γνησιότητά του μὲ τὴν ἀγάπην του. Ἀγάπην ποὺ θὰ πλημμυρίζει τὴν καρδιά, θὰ διαποτίζει τὴ σκέψην, θὰ κινεῖ τοὺς λόγους, θὰ γίνεται προσευχή, θὰ ὑλοποιεῖται σὲ ἔμπρακτες ἐκδηλώσεις. Τὸ πιστοποιητικὸ τοῦ ἀληθινοῦ Χριστιανοῦ δὲν θὰ εἶναι ἄλλο ἀπὸ τὴν ἀπεριόριστη ἀγάπην, τὴν ἀγάπην καὶ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς.

Υπάρχει πιὸ ἐπαναστατικὴ διακήρυξις, σ' ὀλόκληρη τὴν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας, ἀπὸ αὐτή;

Τέλεια ἀνατροπὴ ἐνὸς παλιοῦ, φθαρμένου καὶ γερασμένου κόσμου. Καὶ μπορούμε νὰ φανταστοῦμε, πῶς θὰ ἦταν ὁ κόσμος, ἂν ἀποφάσιζε νὰ ἐφαρμόσει τὴν ἐντολὴ αὐτὴ τοῦ

Κυρίου; Ἐνας νέος ὄμορφος, ἀγγελικὸς κόσμος θὰ ἀνέτελλε πάνω ἀπὸ τὰ καπνίζοντα ἐρείπια τοῦ μίσους.

Ὅμορφο ἀλλὰ καὶ δύσκολο ἔργο ἡ ἀγάπην. Καὶ τὸ κάνει ἀκόμα πιὸ δύσκολο ἡ στενόκαρδη διάθεσή μας καὶ ἡ περιορισμένη σκέψην μας. Συνηθίσαμε νὰ βλέπουμε παντοῦ ἐχθροὺς. Μᾶς εἶπε μιὰ κουβέντα παραπάνω, μᾶς στραβοκοίταξε, μᾶς τηλεφώνησε σὲ ἀκατάλληλη ὥρα, μᾶς προσπέρασε στὴν «οὐρὰ» τοῦ αὐτοκινήτου, μᾶς ὑποσχέθηκε ἐξυπηρέτησις καὶ δὲν τήρησε τὴν ὑπόσχεσή του. Αὐτός, λοιπόν, εἶναι ὁ ἐχθρός μας; Γιατὶ τὸν τοποθετοῦμε μέσα μας σὰν ἐχθρό;

Τὸ ὄργανο τῆς τάξης, ποὺ μᾶς ζήτησε τὴν ἄδεια ὀδηγήσεως, ὁ δύσκολος προϊστάμενος, ὁ ἀπαιτητικὸς ὑπάλληλος, ὁ φυγόπυλνος ἐργάτης, εἶναι καὶ αὐτοὶ ἐχθροὶ μας; Γιατὶ νὰ τοὺς θεωροῦμε ἐχθροὺς μας;

Ἄν ἀγαπᾶτε τὸν Θεὸ καὶ τὸν ἑαυτό σας καὶ γιὰ νὰ ἀγαπᾶτε τὸν Θεὸ καὶ τὸν ἑαυτό σας, μὴν τὸ λησμονεῖτε, θεϊκὴ εἶναι ἡ ἐντολή, ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς σας.

Ὁ Χριστὸς δίνει τὸ πρωτεῖο στὴν ἀγάπην καὶ τὴν τοποθετεῖ πάρα πάνω ἀπὸ ὅλες τὶς ἄλλες ἐντολές. Πλησίον δὲν εἶναι μονάχα ὁ κοντινός. Εἶναι ὁ κάθε ἄνθρωπος, ἀκόμα καὶ ὁ ἐχθρός. Προχωρεῖ, λοιπόν, ἀπὸ τὸν πλησίον στὸν ἐχθρό. Ἀπὸ τὴ συγχώρησις στὴν ἀγάπην, στὴν εὐεργεσία, ποὺ παίρνει διαστάσεις αἰωνιότητας.

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, νεανίσκος τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ, γονυπετῶν αὐτῷ, καὶ λέγων· διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ἀγαθὸν ποιήσω ἵνα ἔχω ζωὴν αἰώνιον; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· τί με λέγεις ἀγαθόν; Οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς ὁ Θεός. Εἰ δὲ θέλεις εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν, τήρησον τὰς ἐντολάς. Λέγει αὐτῷ ποίας; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε· τὸ οὐ φονεύσεις, οὐ μοιχεύσεις, οὐ κλέψεις, οὐ ψευδομαρτυρήσεις, τίμα τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα, καὶ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν. Λέγει αὐτῷ ὁ νεανίσκος· πάντα ταῦτα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου· τί ἔτι ὑστερῶ; Ἐφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· εἰ θέλεις τέλειος εἶναι, ὑπάγε πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα καὶ δὸς πτω-

ΚΥΡΙΑΚΗ 4 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ ΙΒ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Μαθ. 10΄ 16-26 ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Α΄ Κορ. 1ε΄ 1-11

χοῖς, καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι. Ἀκούσας δὲ ὁ νεανίσκος τὸν λόγον ἀπῆλθε λυπούμενος· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι δυσκόλως πλούσιος εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν, εὐκοπώτερόν ἐστι κάμηλον διὰ τρυπήματος ῥαφίδος διελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν. Ἀκούσαντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐξεπλήσσοντο σφόδρα, λέγοντες· τίς ἄρα δύναται σωθῆναι; Ἐμβλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατόν ἐστι, παρὰ δὲ Θεῷ πάντα δυνατὰ ἐστί.»

Η ΔΥΝΑΜΙΑ ΚΑΙ Η ΔΥΝΑΜΙΣ

Φαινόταν αγωνιστής, ὁ πλούσιος νεανίσκος. Κι' εἶχε σημειώσει σημαντικές ἐπιτυχίες στους ἀγῶνες του. Στὶς στιγμὲς αὐτὲς –κι' ἦταν πολλές– εἶχε δοκιμάσει τὴ χαρὰ τοῦ νικητῆ, τὴν ικανοποίησιν τοῦ θριαμβευτῆ. Ἦταν ὅμως ἀνήσυχος. Ἦθελε κάτι περισσότερο. Πέρα ἀπὸ τὴν σχετικὴ ἀνθρώπινη καλοσύνη, ζητοῦσε τὴν τελειότητα. Ποθοῦσε τὴ ζωὴν ποὺ δὲν ἔχει τέλος, τὴν αἰωνιότητα. Καὶ μολοντί ὁ Ἰησοῦς τοῦ ὑπέδειξε τὸν τρόπο, τελικῶς ὁ νέος ἀστόχησε στὴν προσπάθειά του. Δὲν ἔφθασε ἐκεῖ ποὺ ἤθελε. Ἐδῶ λοιπὸν προβάλλει ἓνα ἐρώτημα: Γιατί ἄραγε;

Τὸ μεγάλο λάθος.

Ὁ πλούσιος αὐτὸς νέος φαίνεται ὅτι ἔκρινε μὲ πολὺ πτωχὰ κριτήρια. Παραμέριζε τὴ δύναμιν τοῦ Θεοῦ καὶ ὑπολόγιζε πολὺ τὸν ἀνθρώπινον παράγοντα. Στριζόταν στὶς δικές του δυνάμεις. Γι' αὐτὸ καὶ μὲ ἀρκετὴ αὐτοπεποίθησιν ἔλεγε στὸν Κύριον «**ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου**». Μὲ τὰ λόγια του αὐτὰ ἀποκαλύπτει τὰ βάρη, ἐπάνω στὰ ὁποῖα βασιζέται ὁ ἀνθρώπος αὐτός. Ἀναλύει τὸ «πιστεῦω» του, ποὺ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο ἀπὸ ἓναν ἰδιότυπον ἐγωϊσμό, μία καταστρεπτικὴ αὐτοπεποίθησιν. Ὁ Θεὸς ἀγνοεῖται. Τίθεται στὸ περιθώριον. Εἶναι ὁ Μέγας Ἀπών. Αὐτὸ ἀκριβὸς εἶναι τὸ τραγικὸ λάθος του. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀδύνατη πλευρά του. Καὶ δὲν εἶναι μόνον αὐτοῦ.

Τὸ ἴδιο σφάλμα, ἀτυχῶς, διαπράττουν καὶ ὅλοι ἐκεῖνοι ποὺ μιλοῦν ἢ ἐπιδιώκουν τὴν ἠθικὴ ἐξύψωσιν τοῦ ἀτόμου καὶ τῆς κοινωνίας, ἀγνοώντας τὸν Θεό. Τοὺς ἀκούτε νὰ σᾶς παρατάσσουν μία ἀτέλειωτη σειρὰ ἀπὸ ἐπιχειρήματα λογικοφανῆ. Συνιστοῦν π.χ. νὰ ἀποφεύγεις τὸ κακό, γιατί αὐτὸ σὲ ἐκθέτει στὰ μάτια τῶν συνανθρώπων σου, καταρρίπτει τὴν ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπειά σου κ.λ.π. Ἡ συμβουλευοὺν νὰ κάνεις τὸ καλὸ γιὰ νὰ δείξεις πὼς εἶσαι ἀλτρουϊστικὸς, ὅτι διακρίνεσαι γιὰ εὐγένεια καὶ ἀνωτερότητα ἡθους κ.λπ.

Τὰ ἐπιχειρήματα ὅμως αὐτὰ καὶ ἄλλα παρόμοια, εἶναι ἐλάχιστα πειστικά. Δὲν περικλείουν ἀναγεννητικὴ καὶ μεταμορφωτικὴ δύναμιν. Πιθανὸν νὰ βοηθοῦν κάπως τὸν ἀνθρώπο νὰ κρατηθεῖ πρὸς στιγμὴ μέσα στὰ πλαίσια κάποιας λεπτότητας καὶ ἀνωτερότητας. Ἴσως νὰ τὸν ἀνεβάσουν γιὰ λίγο ψηλά. Τελειότητα ὅμως δὲν παρέχουν. Ἀναγέννησιν πνευματικὴν δὲν προσφέρουν. Θέωσιν τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἀπεργάζονται.

Καὶ εἶναι ἀναπόφευκτο αὐτὸ. Γιατὶ κρύβουν τὸν οὐρανόν. Ἀποκλείουν τὸν Θεόν. Ἀρνούνται τὴ Χάριν τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτὸ καὶ ἀποδεικνύονται ἀνεδαφικά, ἀνεφάρμοστα. Γι' αὐτὸ καὶ ἀποτυγχάνουν. Ὅπως καὶ στὴν περίπτωσιν τοῦ νέου τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου.

Καὶ ὅμως. Ὁ νέος αὐτὸς θὰ μπορούσε, ἐὰν πράγματι ἤθελε, νὰ πετύχει πολλά. Νὰ κατακτήσει τὴν αἰωνιότητα. Ἐὰν ὡς ἀνθρώπος, μὲ μόνες τὶς ἀνθρώπινες δυνάμεις του σημείωσε μερικὲς ἐπιτυχίες καὶ ἀπέφυγε μερικὰ χονδροειδῆ ἁμαρτήματα, ἀσφαλῶς θὰ μπορούσε νὰ νικήσει καὶ στὰ μεγάλα. Ἐὰν βεβαίως στηριζόταν στὸν Θεόν, ποῦ εἶναι γιὰ τὸν ἀγωνιστὴν ἀνθρώπο

ὁ Πανίσχυρος Σύμμαχος.

Καὶ ἐδῶ πάλι διαπράττουμε ἓνα σφάλμα. Νομίζουμε δηλαδὴ πολλὲς φορές ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἓνας σκληρὸς Νομοθέτης, ποὺ ἀποκλειστικὸ τοῦ ἔργου ἔχει νὰ ἐκδίδει νόμους γιὰ τοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ ἐπιβλέπει μὲ μάτι αὐστηρὸ καὶ ἄγρυπνο γιὰ τὴν τήρησίν του.

Ὅχι ἀδελφέ μου. Ὁ Θεὸς μας δὲν εἶναι μόνον Θεὸς τοῦ Σινᾶ καὶ τοῦ Δεκαλόγου. Εἶναι καὶ Θεὸς τῆς Χάριτος. Κι' αὐτὴ ἡ Χάρις σημαίνει ἀγάπην, σημαίνει φῶς, σημαίνει βοήθεια, σημαίνει δύναμιν. Αὐτὴ τὴν τεράστια δύναμιν ποὺ ἐκπηγάζει ἀπὸ τὸ Σταυρὸ καὶ τὸν τάφο τοῦ Κυρίου μᾶς προσφέρει ὁ κραταιὸς σύμμαχός μας, ὁ στοργικὸς Πατέρας μας, ὁ Θεός. Καὶ μόνον μὲ αὐτὴν τὴν κραταιὰ ἀντίληψιν καὶ βοήθειαν τοῦ Θεοῦ εἶναι κατορθωτά, ὅσα φαίνονται ἀδύνατα στὸν μικρὸ καὶ ἀδύνατο ἀνθρώπο. Ἡ ἀγνότητα τῶν νέων, ἡ πιστότητα τῶν συζύγων, ἡ τιμιότητα καὶ ἡ δικαιοσύνη στὶς συναλλαγές, ἡ χριστιανικὴ τελειότητα, ποὺ θεωροῦνται ἀδύνατα καὶ ἀκατόρθωτα γιὰ τοὺς μακρὰν τοῦ Θεοῦ ἀνθρώπους, γίνονται πραγματικότητα γιὰ ἐκείνους ποὺ συνδέουν τὴν ἀνθρώπινη ἀδυναμία μὲ τὴν θεία παντοδυναμία.

Ὅλοι ὅσοι κατέφυγαν μὲ ἐμπιστοσύνη στὸ Θεὸν βεβαιώθηκαν πάνω στὰ πράγματα κι' ἐπανελάβαν μὲ τὸν ψαλμωδόν: «**ὑποστηρίζει Κύριος πάντας τοὺς καταπίπτοντας καὶ ἀνορθοῖ πάντας τοὺς κατερραγμένους**».

Τὴν ἀπαλλαγὴ ἀπὸ πάθην καὶ ἐλαττώματα, τὴν προκοπὴν στὴν ἀρετὴ καὶ τὸ καλόν, τὴν μεταμόρφωσιν τοῦ χαρακτῆρα τοὺς ὅσοι πέτυχαν δὲν τὴν ὀφείλουν στὶς ὥραιες ἠθικὲς ἐντολὰς τῶν διαφόρων χωρὶς Χριστὸ ἠθικολόγων καὶ κοινωνιολόγων, ἀλλὰ στὴν «πανσθενουργόν» Χάριν ποὺ ἀντλήσαν ἀπὸ τὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας. Γιατὶ αὐτὰ εἶναι οἱ ἀγωγοὶ ποὺ μεταφέρουν στὸν ἀνθρώπο τοῦ Θεοῦ τὴ δύναμιν. Καὶ σ' αὐτὰ ὅταν καταφεύγει ὁ ἀνθρώπος βρῖσκει τὸ Θεὸν σύμμαχον στὸν ἀγῶνα του.

Ὁ πλούσιος νεανίσκος δὲν θέλησε τὴν συμμαχίαν τοῦ Χριστοῦ. Ἀποτέλεσμα: τὸ ναυάγιο. Οἱ μαθητὲς διερωτήθηκαν πρὸς στιγμὴν: «**καὶ τίς δύναται σωθῆναι;**» Παρέμειναν ὅμως πιστοὶ καὶ ἀφοσιωμένοι στὸν Κύριον. Ἀποτέλεσμα: ἡ κατάκτησιν τοῦ οὐρανοῦ.

«Εἶπεν ὁ Κύριος· οὐδεις ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ. καὶ καθὼς Μωϋσῆς ὑψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον.

ΚΥΡΙΑΚΗ 11 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ
ΠΡΟ ΤΗΣ ΥΨΩΣΕΩΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ἰω. γ' 13-17
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Γαλ. στ' 11-18

οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον. οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον ἵνα κρίνη τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ».

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

«Υψωθεῖναι δεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου».

Ἐχουμε μπροστά μας μιὰ προτύπωση τοῦ σταυρικοῦ θανάτου τοῦ Κυρίου μας: Τὸ χάλκινο φίδι ποὺ ὑψωσε ὁ Μωϋσῆς στὴν ἔρημο, γιὰ νὰ σώζονται οἱ Ἰσραηλίτες ἀπὸ τὰ θανατηφόρα δαγκώματα τῶν φιδιῶν. Αὐτὸ εἰκονίζει τὴν Σταύρωση τοῦ Σωτήρα μας. Ὅπως ἐκεῖνοι, μόλις ἔβλεπαν τὸ ὑψωμένο καὶ καρφωμένο στὸ ξύλο φίδι, γλίτωναν ἀπὸ τὴν φρίκη τοῦ δηλητηρίου καὶ τὸν σωματικὸ θάνατο, ἔτσι θὰ σώζονται ἀπὸ τὸν αἰώνιο θάνατο, ὅσοι προσβλέπουν καὶ πιστεύουν εἰς τὸν Ἰησοῦ Χριστό. Ἐντύπωση μᾶς κάνει ἡ λέξη τοῦ Εὐαγγελίου «**δεῖ**» (πρέπει). Πρέπει ὁ Χριστὸς νὰ σταυρωθεῖ. Εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑψωθεῖ στὸν Σταυρό. Γιατί ἄραγε;

Ἡ ἀνθρώπινη ἀποψη

Ἡ σταύρωση τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μὲ τὰ ἀνθρώπινα μέτρα ἔχει βέβαια κάποια ἐξήγηση. Ἕνας ἀθῶος, Αὐτὸς ποὺ «**ἀμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν οὐδὲ εὐρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ**», καὶ ἀκόμα Αὐτὸς ποὺ θεράπευσε τόσους ἀρρώστους, ποὺ ἔδωσε φῶς σὲ τόσους τυφλοὺς, ποὺ στήριξε παραλύτους, ποὺ ἀνέστησε νεκροὺς, καταδικάζεται σὲ θάνατο. Πῶς ἐξηγεῖται αὐτό;

Ἡ ἐχθρότητα τῆς ἀμαρτωλῆς καὶ διεστραμμένης ἀνθρωπότητας πρὸς τὸ ἀγαθὸ καὶ τὸν ἀγαθὸ εἶναι τόσο δυνατὴ ποὺ ὄλα τὰ ἐγκλήματα μπορεῖ νὰ τὰ διαπράξει. Ἀκόμα καὶ τὸν εὐργέτη τῆς κοινωνίας καὶ ἀναμορφωτὴ τῆς οἰκουμένης τὸν ἐξοντώνει. Τοῦ προσφέρει «*ἀντὶ τοῦ μάννα χολήν, ἀντὶ τοῦ ὕδατος ὄξος...*». Ἀντὶ νὰ Τὸν ἀγαπᾶ καὶ νὰ Τὸν εὐγνωμονεῖ, τὸν σταυρώνει. Ἔχει λοιπὸν κάποια ἐρμηνεία γιὰ τὸν ἀμαρτωλὸ μας κόσμον ἢ ἐγκληματικὴ αὐτὴ ἀχαριστία. Εἶναι κάτι ποὺ πρέπει νὰ τὸ περιμένει κανεὶς. Τὸ χέρι ποὺ εὐεργετήθηκε, νὰ σηκωθεῖ ἀπειλητικὸ ἐναντίον τοῦ εὐεργέτη.

Ὅμως ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη πλευρὰ ἡ σταύρωση τοῦ Κυρίου ἦταν καὶ κάτι φυσικό. Γιατὶ Ἐκεῖνος δὲν ἀντέτασσε βία στὴ βία. Τὸ ἔργο του ἦταν καθαρὰ πνευματικὸ καὶ χρησιμοποίησε μόνο εἰρηνικὰ μέσα. Αὐτὸς διεκήρυξε: «**ὅστις σὲ ραπίσει ἐπὶ τὴν δεξιὰν σιαγόνα στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην**» (Ματθ. ε' 39). Καὶ τὸ ἐφάρμοσε. Καὶ θέλει καὶ μᾶς «**ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ**» εἰρηνικούς.

Μᾶς θέλει «**ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων**». Ὁ Γολγοθᾶς, τὸ Κολοσσαῖο, οἱ σύγχρονοι διωγμοί, ὑπογραμμίζουν τὰ «πρέπει» τῆς Ἁγίας Γραφῆς.

Ἡ ἀποψη τοῦ Οὐρανοῦ

Ἡ σταύρωση τοῦ Σωτήρα μας κι ἂν ἀνθρωπίνως ἔχει πολλὰς ἀπόψεις, ὅμως παραμένει πάντοτε ἓνα «**μυστήριον κεκρυμμένον**». Ἐὰν γιὰ τοὺς Ἰουδαίους εἶναι «**σκάνδαλον**» καὶ γιὰ τοὺς ἐθνικοὺς «**μωρία**», γιὰ τοὺς πιστοὺς ἡ Σταύρωση εἶναι «**Θεοῦ σοφία**». Ἔργο τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ. Εἶναι ἓνα ἀνεξερεύνητο μυστήριον ποὺ μερικὲς μόνο πτυχὲς του μᾶς ἀποκαλύπτει ἡ Ἁγία Γραφή.

Πρὶν ἀπὸ τὴν Σταύρωση, ὁ Κύριος μίλησε γιὰ τὴν ἀνάγκη τῆς ὑπακοῆς στὸ θέλημα τοῦ οὐράνιου Πατέρα. Καὶ στὸν Πέτρο ποὺ ἤθελε νὰ τὸν ἀποτρέψει, τοῦ μίλησε αὐστηρά, ὅτι «**οὐ φρονεῖ τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων**» (Ματθ. ιστ' 23). Ὁ ἀπόστολος Παῦλος τονίζει (Πράξ. ιζ' 3), ὅτι ἡ Σταύρωση ἦταν μέσα στὸ προκαθορισμένο σχέδιο τοῦ Θεοῦ καὶ κεντρικὸ γεγονός γιὰ τὴν λύτρωσή μας.

Ἄν γιὰ τὸν ἀπόστολο Πέτρο καὶ τοὺς ἄλλους μαθητὲς, τὰ παθήματα τοῦ Κυρίου ἦταν κάτι τὸ πρωτάκουστο καὶ σκανδαλιστικό, γιὰ τὸν Κύριο ἦταν πορεία σαφῆς. Ὅπως λέει καὶ ὁ ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης «*οὗτος (ὁ θάνατος) ὠρίσθη παρ' αὐτοῦ (τοῦ Χριστοῦ) τοῦ ἐναντῶ κατ' ἐξουσίαν τὸ πάθος ὀρίσαντος*». Ὑπῆρχε λοιπὸν σχέδιο γιὰ τὸν κόσμον καὶ τὴν σωτηρία μας. Δὲν εἴμαστε τυχαῖα ριγμένοι στὸν πλανήτη αὐτό. Ὁ Θεὸς ἔχει πάνσοφο σχέδιο γιὰ τὸν καθένα μας. Ἐμεῖς ἄς προσπαθοῦμε νὰ εἴμαστε ἀρεστοὶ στὸν Κύριο, νὰ Τὸν ὑπηρετοῦμε μὲ ὄλες μας τὲς δυνάμεις καὶ ἄς μὴ φοβόμαστε κανένα κακό. Τὸ σχέδιο τοῦ Κυρίου τελικὰ θὰ θριαμβεύσει καὶ ἐμεῖς ὡς πιστοὶ δοῦλοι Του θὰ συμμετέχουμε στὴν ἔνδοξη νίκη τοῦ παθόντος καὶ ἀναστάντος Χριστοῦ.

Ἡ σταυρικὴ θυσία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἦταν ἀπαραίτητη γιὰ τὴ σωτηρία μας. Μέσα σ' αὐτὴν ἐκφράζεται στὴν πληρότητά της ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ γιὰ τὸν καθένα ἀπὸ μᾶς. Ἀρκεῖ καθένας μας νὰ συναισθάνεται τὴ θυσία τοῦ Κυρίου, νὰ ἀγωνίζεται ἀτενίζοντας τὸν Σταυρὸ Του, νὰ ἀνταποκρίνεται σὲ ὅσα Αὐτὸς ζητᾶει ἀπὸ μᾶς.

Βλασφημία κατὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος

«Ὅπως ἀναφέρει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος: “κανένας δὲν πρέπει νὰ ἀπελπίζεται γιὰ τὴ σωτηρία του”. Καὶ τὴ βεβαιότητα αὐτὴ τὴν ἀντλεῖ ἀπὸ τὴν ἀπειρὴ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ “ποὺ πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν”. Ὁκεανὸς ἡ φιλανθρωπία τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἴδιος Πατέρας παρθέτει σειρά ὀνομάτων ποὺ ἀμάρτησαν σοβαρὰ καὶ σώθηκαν: Τὴν ἀμαρτωλὴ γυναῖκα, τὸν ληστὴ ἐπάνω στὸν Σταυρό, τὸν διώκτη καὶ μετέπειτα ἀπόστολο Παῦλο, τὸν ἀρνητὴ τοῦ θείου Διδασκάλου ἀπόστολο Πέτρο καὶ πολλοὺς ἄλλους. Καὶ καταλήγει: “**Ἀμάρτησες; Μετανόησε. Χιλιάδες φορὲς ἀμάρτησες; Χιλιάδες φορὲς μετανόησε**”. Ὑπάρχει ὁμως μιὰ ἀμαρτία ποὺ δὲν συγχωρεῖται. Μᾶς τὸ λέει ὁ ἴδιος ὁ Χριστός. Εἶναι ἡ βλασφημία κατὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Πῶς συμβαίνει αὐτό; Ὑπάρχουν καὶ ἀμαρτίες ἀσυγχώρητες;»

Πράγματι, ὁ Κύριος κάνει λόγο γιὰ ἀμαρτία-βλασφημία ποὺ δὲν θὰ συγχωρηθεῖ. «**Πᾶσα ἀμαρτία καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις, ἡ δὲ τοῦ Πνεύματος βλασφημία οὐκ ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις**» (Ματθ. Ιβ΄ 31).

Ποιά εἶναι αὐτὴ ἡ βλασφημία τοῦ Πνεύματος ποὺ δὲν θὰ συγχωρηθεῖ; Ἐνα συγκεκριμένο γεγονός μᾶς τὸ ἐπεξηγεῖ: Πηγαίνουν στὸν Κύριο κάποιον δαιμονισμένο τυφλὸ καὶ κουφό. Καὶ τὸν θεραπεύει. Θαυμάζει ὁ λαός. Δυσχεραιοῦνται ὁμως οἱ ἐμπαθεῖς Φαρισαῖοι. Ἡ προκατάληψη, ἡ ἐμπάθεια, ὁ φθόνος, ἡ ὑπεροψία τους δὲν τοὺς ἀφήνει νὰ ἀναγνωρίσουν τὸ θαῦμα καὶ νὰ ὁμολογήσουν τὴν θεότητα τοῦ Ἰησοῦ. Τί κάνουν; Νὰ τὸ ἀρνηθοῦν δὲν μποροῦν. Προσπαθοῦν νὰ τὸ ἐξουδετερώσουν. Τί λένε; «**Οὗτος οὐκ ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια εἰ μὴ ἐν τῷ Βεελζεβούλ, ἄρχοντι τῶν δαιμονίων**» (Ματθ. Ιβ΄ 24).

Νὰ ἡ διαστροφή. Νὰ ἡ πώρωση. Νὰ ἡ ἀσυγχώρητη βλασφημία. Διαβάλλουν καὶ συκοφαντοῦν, ἐν γνώσει τους, τὸν Χριστό. Διαστρέφουν τὸ θαῦμα καὶ μαζί με αὐτὸ καὶ τὸ θεϊκό Του ἔργο. «**Ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια!**» Δαιμονοκίνητος Αὐτὸς ποὺ «**ἦλθεν ἵνα λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ Διαβόλου**». Τὸν ἀμείλικτο πολέμιό καὶ καθαιρέτη τοῦ Σατανᾶ, ποὺ ἔδωσε καὶ στοὺς μαθητὲς Του τὸ χάρισμα καὶ τὴ δύναμη νὰ ἐκβάλλουν δαιμόνια, τὸν παρουσιάζουν σὰν σύμμαχο, συνεργάτη καὶ ὄργανό του! Σκοπὸς τους νὰ συκοφαντήσουν, νὰ διαστρεβλώσουν τὴ θεϊκὴ μορφή τοῦ Σωτῆρα Χριστοῦ καὶ νὰ διαστρέψουν τὸ σωτηριῶδες ἔργο Του. Προχωροῦν θεληματικὰ στὴν παράταξη τοῦ Σατανᾶ.

Πρόκειται γιὰ τὸ πιὸ ἀποκρουστικὸ εἶδος ἀμαρ-

τίας. Ποῦ βρίσκεται ἡ τρομερὴ ἐνοχὴ τῆς ἀμαρτίας αὐτῆς; «**Τὸ νὰ ταυτίζει κανεὶς τὴν πηγὴ τοῦ ἀγαθοῦ μετὰ τὴν προσωποποίηση τοῦ κακοῦ, προϋποθέτει βαριὰ ἠθικὴ ἀσθένεια, γιὰ τὴν ὁποία καὶ αὐτὴ ἡ ἐνανθρώπιση τοῦ Χριστοῦ δὲν παρέχει φάρμακο**» (Swete).

Βλασφημία, λοιπόν, κατὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, εἶναι ἡ πεισματικὴ καὶ θεληματικὴ ἀπόρριψη τῆς φανερῆς καὶ ἀδιαμφισβήτητης θεϊκῆς ἀλήθειας, ὅπως καὶ ἡ μετὰ ἰσχυρογνωμοσύνης ἀντίσταση στὶς σωτηριῶδες ἐνέργειες τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Αὐτόπτες καὶ αὐτήκοοι μάρτυρες οἱ Φαρισαῖοι τῶν πιὸ εὐεργετικῶν θαυμάτων ποὺ ἐπραγματοποιοῦντο ἀπὸ τὴν ἀγιότερη μορφή, τὸν ἀναμάρτητο Κύριο. Καὶ αὐτοὶ ἀντὶ νὰ συγκινηθοῦν, νὰ θαυμάσουν, νὰ μετανοήσουν καὶ νὰ πιστέψουν, ἀντιστέκονται πεισματικά. Νὰ ἡ ἀσυγχώρητη ἀμαρτία.

Καὶ ἡ ἀμαρτία αὐτὴ ἐπαναλαμβάνεται καὶ στὶς ἡμέρες μας. Οἱ διαστροφεῖς τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ, τῆς θεϊκῆς Του μορφῆς, δὲν κάνουν τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ ἐκδηλώνουν τὴ μανία τους στὴν πηγὴ τῆς πνευματικῆς ζωῆς, στὸν χορηγὸ τῆς σωτηρίας. Ὅπου τέτοιο πάθος, τέτοια ἔχθρα καὶ τυφλὴ πολεμικὴ, ἀδύνατη ἡ μετάνοια. Πωρωμένες καρδιές, βλέπουν μετὰ τὰ σωματικὰ μάτια, ἀλλὰ σφραγίζουν τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς καὶ ἔτσι μένουν στὰ σκοτάδια τῆς ἀπιστίας καὶ τῆς πλάνης. Καὶ γι' αὐτὸ ἡ βλασφημία αὐτὴ μένει ἀσυγχώρητη. Ἀκριβῶς γιὰ τὸ προέρχεται ἀπὸ πώρωση καὶ ἐμμονὴ στὴν κακία, ἀπὸ συνείδηση σκληρυμμένη καὶ ἀναίσθητη.

Ἡ ἐθελοκακία καὶ ἡ ἐν γνώσει καθύβριση τοῦ Θεοῦ δὲν βρίσκει τόπο μετανοίας καὶ συγχωρήσεως. Εἶναι ἄξια αἰωνίου καταδίκης. Εἶναι τρομερὴ ἡ προειδοποίηση τοῦ Κυρίου: «**Οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ οὔτε ἐν τούτῳ τῷ αἰῶνι οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι**» (Ματθ. Ιβ΄ 32). Δηλαδὴ οὐδέποτε. Σχολιάζει ὁ ἅγιος Αὐγουστίνος τὸ «**οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι**»: «**Εἰσὶν ἀμαρτίαι αἵτινες ἀφίενται καὶ ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ... Τοιαῦται δὲ εἰσὶν αἱ μὴ ἐκ τελείας πωρώσεως καὶ ἀπιστίας, ἀλλ' αἱ διαπρατιτόμεναι ὑπ' ἀνθρώπων τηρησάντων μὲν ἐν ἑαυτοῖς τὸ σπέρμα τῆς πίστεως καὶ τῶν χριστιανικῶν ἀρετῶν, ἐκτραπέντων ὁμως ἐξ ἀσθενείας τῆς θελήσεως...**»

Τὸ ἄπειρο ἔλεος τοῦ Θεοῦ, ποὺ τόσο συγκαταβαίνει στὴν ἀνθρώπινη ἀδυναμία, μεταβάλλεται σὲ τιμωρὸ γιὰ τὴν πεισματικὴ ἐμμονὴ στὸ κακό. «**Βλάσφημος κατὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ὑπῆρξε πράγματι ὁ Ἰούδας, ὅστις ἔζησεν τριετίαν μετὰ τὸν Χριστόν, περιελούσθη ὑπὸ τῶν ἀκτίνων Του, ἐθερμάνθη ὑπὸ τῆς ἀγάπης Του, ἐφωτίσθη ὑπὸ τῶν λόγων Του καὶ τὴν ζωὴν Του... συνέφαγε καὶ συνέπιε μετὰ τὸν Σαρκωθέντα Λόγον καὶ ὁμως τὸν ἐπρόδωσε καὶ τὸν ἠρνήθη, κωφὸς εἰς πληθώραν ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν πειστηρίων διὰ τῶν ὁποίων τὸ ἐν Χριστῷ Ἁγιον Πνεῦμα τὴν θεότητα διετράνωσε τοῦ Ἀντρωτοῦ**» (Κ. Καλλίνικος).

«Ποῦ εἶναι ἡ πίστη σας;»

Ὅλοι μας τὸ γνωρίζουμε καὶ τὸ ζοῦμε καθημερινά: Οἱ δυσκολίες, οἱ θλίψεις, οἱ πειρασμοὶ ἀποτελοῦν ἀναπόσπαστο τμήμα τῆς ζωῆς μας. Ὅμως σημασία δὲν ἔχουν τόσο οἱ δυσκολίες, οἱ δοκιμασίες. Σημασία ἔχει ἡ ἀντιμετώπισή τους. Ἀρκεῖ νὰ χρησιμοποιεῖ κανεὶς τὸν πανίσχυρο ὄπλισμό τῆς πίστεως. Αὐτὴ τὴν πίστη συνιστοῦσε ἀδιάκοπα ὁ Κύριος στοὺς μαθητὲς Του. Αὐτὴν συνιστᾶ καὶ σὲ μᾶς σήμερα. Ἡ περίπτωση τῆς θαλάσσης τῆς Τιβεριάδος εἶναι χαρακτηριστικὴ.

Οἱ μαθητὲς περίμεναν ἓνα ταξίδι ἄνετο. Τίποτα δὲν προμνηνοῦσε θύελλα. Διέσχιζαν μαζὶ μὲ τὸν Κύριο τὴ θάλασσα μὲ τὶς καλύτερες προϋποθέσεις. Ἄλλωστε ἡ παρουσία τοῦ θεοῦ Διδασκάλου μέσα στὸ πλοῖο ἦταν φυσικὸ νὰ τοὺς ἐμπνέει σιγουριά, ἀσφάλεια. Ἔτσι ἔδειχνε τὸ ξεκίνημα. Ὅμως τὰ πράγματα ἐξελίχθηκαν πολὺ διαφορετικὰ. Τὴ γαλήνη διαδέχθηκε ἡ θύελλα. **«Κατέβη λαῖλαψ ἀνέμου»** (Λουκᾶ ν' 23). Πελώρια κύματα ἀπειλοῦν νὰ καταποντίσουν τὸ πλοῖο. Οἱ μαθητὲς ἀγωνιοῦν. Ἡ ὀλιγοπιστία τοὺς παραλύει. Αὐτὴ τοὺς κάνει νὰ λησμονοῦν πὼς δίπλα τοὺς βρίσκεται ὁ παντοδύναμος Κύριος. Ἀτάραχος στὴ θύελλα. Κοιμᾶται. Τὸν ξυπνοῦν. Τὸν ἱκετεύουν. Κύριε, σῆκω, χανόμαστε, σῶσε μας. Καὶ ὁ Κύριος προστάζει τὸν ἄνεμο καὶ τὰ κύματα νὰ ἡσυχάσουν. Ἡ γαλήνη ἔρχεται ἀμέσως. Καὶ τώρα ἡ σειρά τοῦ Ἰησοῦ νὰ ἐλέγξει τὴν ὀλιγοπιστία τους. **«Ποῦ εἶναι ἡ πίστη σας;»** τοὺς λέει. Γιατί εἴσαστε δειλοί;

Ἐνα ταξίδι μὲ τρικυμίες καὶ ἡ δική μας ζωὴ. Καὶ δυστυχῶς ἡ στάση μας δὲν διαφέρει ἀπὸ ἐκείνη τῶν μαθητῶν. Ἔρχονται συχνὰ οἱ θλίψεις, ὁ πόνος, τὰ ἀναπάντεχα χτυπήματα, οἱ ἀποτυχίες, νὰ ἐλέγξουν τὴν ἀναιμική μας πίστη, τὴν ἀτροφικὴ πνευματικὴ μας ζωὴ, τὸν ἐπιφανειακὸ Χριστιανισμό μας. Ξεκινᾶμε καὶ νομίζουμε, πὼς ἡ χριστιανικὴ μας ἰδιότητα, αὐτὴ καὶ μόνη, ἀποτελεῖ ἀσφάλεια ἀπὸ τοὺς κινδύνους καὶ τὶς δυσκολίες. Φανταζόμαστε πὼς ἡ παρουσία τοῦ Χριστοῦ στὸ πλοῖο τῆς ζωῆς μας, θὰ μᾶς ἐξασφαλίσαι ἄνετο ταξίδι.

Ἐδῶ εἶναι τὸ λάθος μας. Ἡ περιπέτεια τῶν μαθητῶν μᾶς λέει κάτι πολὺ διαφορετικὸ. Ἡ παρουσία τοῦ Χριστοῦ δὲν ἀπομακρύνει τὴν τρικυμία. Κάποτε καὶ τὴν προκαλεῖ. Καὶ αὐτὸ θὰ τὸ ψηλα-

φοῦσαν σὲ κάθε τους βῆμα οἱ μαθητὲς στὴν πολυκύμαντη πορεία τους. Καὶ ὄχι μόνο οἱ τότε, ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ πιστοὶ στὸ πέρασμα τῶν αἰώνων. Δυὸ χιλιάδες χρόνια ἱστορία τοῦ Χριστιανισμοῦ, τί ἄλλο μαρτυρεῖ; Τὸ πλοῖο τῆς Ἐκκλησίας μὲ κυβερνήτη τὸν Χριστό, δὲν διέσχιζε ἤρεμες θάλασσες. Ἀντιμετώπισε τρικυ-

μίες. Οἱ αἱματηροὶ διωγμοί, οἱ ἀδίστακτες συκοφαντίες, οἱ εἰρωνεῖες, συχνὸ φαινόμενο στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας.

Εἶναι μιὰ πραγματικότητα. Ὁ ἀληθινὸς πιστὸς γνωρίζει, πὼς μαζὶ μὲ τὸν Χριστό τὸ σκάφος του **«κλυδωνίζεται, ἀλλ' οὐ καταποντίζεται, χειμάζεται, ἀλλὰ ναυάγιον οὐχ ὑπομένει»**. Περιμένει τὴν τρικυμία, ἀλλὰ δὲν φοβᾶται τὸ ναυάγιο. Αὐτὸ ποῦ δὲν εἶχαν καταλάβει τότε οἱ μαθητὲς. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Κύριος τοὺς ἐλέγχει. **«Ποῦ εἶναι ἡ πίστη σας;» «Γιατί εἴσαστε δειλοί, ὀλιγοπιστοὶ; Γιατί δὲν ἔχετε πίστη;»**

Τὸ ἴδιο ἐπαναλαμβάνει καὶ σὲ μᾶς καὶ σὲ κάθε ἐποχὴ ὁ Κύριος: Βλέπετε τὰ κύματα καὶ τρομάζετε. Φοβόσαστε τοὺς ἀνέμους καὶ τὶς θύελλες. Τὰ πρῶτα νερὰ στὸ πλοῖο σᾶς πανικοβάλλουν. Γιατί ξεχνᾶτε τὴν παρουσία μου; Γιατί ἀφήνετε τὴν ὀλιγοπιστία νὰ φωλιάσει στὴν ψυχὴ σας; «Χανόμαστε» λέτε; Νομίζετε πὼς κοιμᾶμαι καὶ ἀδιαφορῶ; Αὐτὸ εἶναι τὸ λάθος σας. Χανόσαστε ὄχι ἀπὸ τὰ κύματα, ἀλλὰ ἀπὸ τὴ δειλία σας. Ὁ φόβος πηγάζει ὄχι ἀπὸ τὰ τρομερὰ γεγονότα, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἀστήρικτη ψυχὴ σας. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ κραυγὲς σας δὲν εἶναι ἀπόδειξη τῆς πίστεως, ἀλλὰ τῆς ὀλιγοπιστίας σας. Οἱ προσευχὲς σας τὴν ὥρα τοῦ κινδύνου δὲν προέρχονται ἀπὸ βαθιὰ πίστη, ἀλλὰ ἀπὸ ἔλλειψη πίστεως. Μιὰ πίστη ποῦ θέλει νὰ δεῖ, γὰ νὰ πιστέψει, δὲν εἶναι πίστη. Ἡ πίστη βλέπει «ἥλιο τὰ μεσάνυχτα». Διατρυπᾶ τὰ σκοτάδια. Ἐλπίζει καὶ στὴν ἀπελπισία.

Καὶ ὅταν αὐτὴ ἡ πίστη λείπει οἱ μαθητὲς φωνάζουν: **«Χανόμαστε»**. Ἐδῶ βρίσκεται τὸ κλειδί καὶ ἡ λύση. Κανένας δὲν χάνεται, ὅταν δὲν χάνει τὴν πίστη του στὸν Σωτήρα Χριστό. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὁ στερεωμένος στὸν βράχο τῆς πίστεως, συνιστοῦσε στοὺς Χριστιανοὺς τῆς Κορίνθου: **«Στήκετε ἐν τῇ πίστῃ»** (Α' Κορινθ. ιστ' 13). Νὰ μένετε ἀσάλευτοι στὴν πίστη. Τὸ μυστικὸ τῆς νίκης.

«Εἶπεν ὁ Κύριος ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖτω μοι. ὅς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὅς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, οὗτος σώσει αὐτήν. τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπον ἂν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; ὅς

**ΚΥΡΙΑΚΗ 18 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ
ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΨΥΧΙΝ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Μάρκ. ν' 34 - θ' 1
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Γαλ. β' 16-20**

γὰρ ἂν ἐπαισχυθῇ με καὶ τοὺς ἐμούς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἀμαρτωλῶ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυθήσεται αὐτὸν ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἀγίων. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ἀμήν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσὶ τινες τῶν ὧδε ἐστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσονται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει».

ΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗΝ ΨΥΧΗ

«Τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;»

Ἡ ἀξία ποῦ δὲν ἀνταλλάσσεται οὔτε ἐξαγοράζεται εἶναι ἡ ψυχὴ μας. Ὅλα τὰ ἀγαθὰ πωλοῦνται καὶ ἀγοράζονται. Ὅχι ὅμως καὶ ἡ ψυχὴ.

Τί εἶναι ἡ ψυχὴ μας;

Εἶναι τὸ ἄυλο στοιχεῖο, ποῦ ἔχει τοποθετήσει ὁ Δημιουργὸς στὴν ὑλικὴ καὶ χωμάτινὴ υπόστασίν μας. Εἶναι ἡ εἰκόνα τοῦ Θεοῦ μέσα μας. Εἶναι τὸ ἄυλο στοιχεῖο, ποῦ μπορεῖ νὰ μᾶς κάνει νὰ γίνουμε ὅμοιοι μ' Αὐτόν. **«Ἐπλασεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, κοῦν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς, καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν»** (Γενέσ. β' 7). Ἐγίνετο ὁ ἄνθρωπος μιὰ ζωντανὴ ψυχὴ, ποῦ ζεῖ μέσα στὸ σῶμα καὶ ἐκφράζεται μὲ τὰ ὄργανα καὶ τὶς λειτουργίες τοῦ σώματος. Χωρὶς τὴν ψυχὴ ὁ ἄνθρωπος δὲν διαφέρει καθόλου ἀπὸ τὰ ἄλογα ζῶα. Τὸ ζῶο γεννιέται καὶ παραμένει ζῶο. Ἐνῶ ὁ ἄνθρωπος, ὁ ἔμψυχος ἄνθρωπος, βρίσκεται σὲ μιὰ ἀσταμάτητη κίνηση ἀνεβάσματος καὶ δημιουργίας. Μὲ τὴν ψυχὴ σκέπτεται, αἰσθάνεται, βρίσκει τὶς λέξεις γιὰ νὰ ἐκφράσῃ τὰ νοήματά του, θυμᾶται, κρίνει, διαλέγει. Ἀκόμα μὲ τὴν ψυχὴ προάγει τὶς ἐπιστῆμες, ἀξιοποιεῖ τὴν τεχνικὴ, δημιουργεῖ τὰ συστήματα τῶν κοινωνικῶν θεσμῶν, αἰσθάνεται τὴν ἠθικὴ ἀξία ἢ τὴν ἐνοχίᾳ τῶν πράξεών του, μετανοεῖ, ἀλλάζει τρόπο ζωῆς.

Λουσομένη στὸ αἷμα.

Γι' αὐτὸν τὸν ἀτίμητο θησαυρό, ποῦ κρύβουμε μέσα μας, πραγματοποιήθηκε ἡ μεγαλύτερη θυσία, ἡ σταυρικὴ προσφορά τοῦ Λυτρωτῆ μας. **«Ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἦλθε ψυχὰς ἀνθρώπων σῶσαι»** (Λουκ. θ' 56). Ἦλθε νὰ σώσῃ τὶς ψυχὰς μας ἀπὸ τὴν ἁμαρτία καὶ τὶς ἀλυσίδες τοῦ διαβόλου. Γιὰ νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν εἰκόνα του ἀπὸ τὴ σκλαβιά καὶ νὰ τῆς δώσει τὴ δυνατότητα νὰ κινηθῇ ἐλεύθερη στὸν μεγάλο προορισμό της, τὴν ἀγιότητα.

Δὲν ὑπάρχει εὐγλωττότερη μαρτυρία γιὰ τὴν ἀξία τῆς ψυχῆς μας ἀπὸ τὸν Σταυρὸ καὶ τὸν Ἐσταυρωμένο. Καθὼς ὁ Σταυρὸς προβάλλει στὴν Ἐκκλησίαν μας καὶ σ' ὀλόκληρη τὴ γῆ μας, θυμίζει πὼς ἐπάνω σ' αὐτὸν ὁ **«Χριστὸς ἀπέθανε»** γιὰ τὴν κάθε ψυχὴ. **«Ἐλυτρώθημεν οὐ φθαρτοῖς, ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ, ἀλλὰ τιμῷ αἵματι ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου Χριστοῦ»** (Α' Πέτρ. α' 18).

Προκειμένου νὰ λυτρωθῇ ἡ ψυχὴ μας, δὲν χρησιμοποιήθηκαν ἀργυρᾶ ἢ χρυσᾶ νομίσματα. Οὔτε ἀξιώθηκαν νὰ πολεμήσουν καὶ νὰ πέσουν στὸ πεδίο τῆς μάχης γεροδεμένα παλικάρια. Ἀλλὰ οὔτε καὶ στρατηγοὶ μεγάλοι καὶ βασιλιάδες θεωρήθηκαν ἱκανοὶ νὰ προσφέρουν θυσία. Γιὰ τὴν ψυχὴ μας ὁ Ἕνας προσφέρθηκε. Ὁ Ἰησοῦς, ὁ Κύριος. Πόσο μεγάλην πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἀξία τῆς ψυχῆς μας!

Ἀτίμητη.

Τὸ σῶμα τὸ ἀνθρώπινο λιώνει στὸν τάφο. Οἱ ψυχὲς μένουν. Οἱ ψυχὲς ζοῦν. Τῶν δικαίων **«ἐν χειρὶ Θεοῦ»** (Σοφ. Σολ. γ' 1). Τῶν ἁμαρτωλῶν **«εἰς κόλασιν αἰώνιον»** (Ματθ. κε' 46).

Δύσκολο νὰ κατανοήσῃ κανεὶς τὴν αἰωνιότητα τῆς ψυχῆς. Ἀκριβῶς γιὰτὶ γύρω βασιλεύει ἡ φθορά, δὲν ἔχει τὸν τρόπο νὰ ἀπαλλάξῃ τὴ σκέψη του ἀπὸ τὰ σιδερένια νύχια της καὶ νὰ χαρεῖ τὴν ἀτέλειωτη συνέχεια τῆς ψυχῆς, τῆς ψυχῆς του.

Γι' αὐτὸ ἂς κάνουμε μιὰ ἰδιαίτερη προσπάθεια. Ἄς ἀναπολήσουμε γιὰ λίγο ὀλόκληρη τὴν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας. Πόσοι οἱ ἄνθρωποι ποῦ ἔζησαν τὴ ζωὴ τούτη; Ἀναρίθμητα δισεκατομμύρια. Ποῦ βρίσκονται τὰ σώματά τους; Ζυμώθηκαν μὲ τὴ γῆ. Ποῦ εἶναι τὰ σπῆτια ποῦ ἔχτισαν; Τὰ ἀφάνισε ὁ χρόνος. Ποῦ ὑπάρχουν τὰ βιβλία ποῦ ἔγραψαν; Τὰ πιὸ πολλὰ ἔχουν καταστραφεῖ. Καὶ τὰ μεγάλα ἔργα, οἱ πολιτισμοὶ καὶ τὰ διαδήματα καὶ τὰ χίλια δυὸ ἄλλα, ποῦ συνοδεύουν καὶ ψιμυθιώνουν τὴ γήινη ζωὴ, ποῦ εἶναι; Ὅλα, ὅλα πέρασαν καὶ ἔσβησαν.

Μόνο οἱ ψυχὲς μένουν. Τόσοι αἰῶνες καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ ζοῦν, ἄφθαρτες. Κανένα ἴχνος δὲν ἀφήνει ἐπάνω τους ὁ χρόνος. Κανένα σημάδι γηρασμοῦ καὶ φθορᾶς.

Καὶ ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα, γιὰ τὸ ὁποῖο μιλήσαμε, τὸ ζοῦν οἱ ψυχὲς σὰν νὰ ἦταν μιὰ καὶ μόνη μέρα. Σὰν μιὰ σύντομη στιγμή στὸν ἀπέραντο ὠκεανὸ τῆς αἰωνιότητας.

* * *

Ἔστερα ἀπὸ ὅλα αὐτὰ τὰ θαυμαστά, ποῦ μᾶς ἔδωσε ἡ μελέτη, ποῖος δὲν κατανοεῖ τὴ βαρύτητα τοῦ λόγου τοῦ Κυρίου;

Θησαυρὸς ἀλθινοῦς ἡ ψυχὴ μας. Μαργαριτάρη πολύτιμο, τὸ ὁποῖο ἀξίζει ἰδιαίτερα νὰ χαροῦμε καὶ νὰ προσέξουμε. Ἄς φροντίσουμε τὶς ψυχὲς μας.

«Ἐγένετο ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπικεῖσθαι αὐτῷ τοῦ ἀκούειν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ αὐτὸς ἦν ἐστῶς παρὰ τὴν λίμνην

Γεννησαρέτ, καὶ εἶδε δύο πλοῖα ἐστῶτα παρὰ τὴν λίμνην· οἱ δὲ ἀλιεῖς ἀποβάντες ἀπ' αὐτῶν ἀπέπλυναν τὰ δίκτυα. Ἐμβὰς δὲ εἰς ἓν τῶν πλοίων, ὃ ἦν τοῦ Σίμωνος, ἠρώτησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπαναγαγεῖν ὀλίγον· καὶ καθίσας ἐδίδασκεν ἐκ τοῦ πλοίου τοὺς ὄχλους. Ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα· ἐπανάγαγε εἰς τὸ βάθος καὶ χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγραν. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Σίμων εἶπεν αὐτῷ· ἐπιστάτα, δι' ὅλης τῆς νυκτὸς κοπιάσαντες οὐδὲν ἐλάβομεν· ἐπὶ δὲ τῷ ρήματί σου χαλάσω τὸ δίκτυον. Καὶ τοῦτο ποιήσαντες συνέκλεισαν πλῆθος ἰχθύων πολὺ·

ΚΥΡΙΑΚΗ 25 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Α΄ ΛΟΥΚΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΛΟΥΚ. ε΄ 1-11

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Β΄ Κορ. 8΄ 6-15

διερρήγνυτο δὲ τὸ δίκτυον αὐτῶν. Καὶ κατένευσαν τοῖς μετόχοις τοῖς ἐν τῷ ἐτέρῳ πλοίῳ τοῦ ἐλθόντας συλλαβέ-

σθαι αὐτοῖς· καὶ ἦλθον καὶ ἐπλησαν ἀμφοτέρα τὰ πλοῖα, ὥστε βυθίζεσθαι αὐτά. Ἴδων δὲ Σίμων Πέτρος προσέπεσε τοῖς γόνασιν Ἰησοῦ λέγων· ἔξελθε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἄμαρτωλός εἰμι, Κύριε· θάμβος γὰρ περιέσχεν αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ ἐπὶ τῇ ἄγρα τῶν ἰχθύων ἢ συνέλαβον, ὁμοίως δὲ καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, υἱοὺς Ζεβεδαίου, οἳ ἦσαν κοινωνοὶ τῷ Σίμωνι. Καὶ εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα ὁ Ἰησοῦς· μὴ φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ ζωγρῶν. Καὶ καταγαγόντες τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν, ἀφέντες ἅπαντα ἠκολούθησαν αὐτῷ».

Η ΓΥΝΑΝΤΗΣΗ

«Ἠρώτησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπαναγαγεῖν ὀλίγον».

Ὁ Ἰησοῦς βρίσκεται στὴ θάλασσα τῆς Τιβεριάδος. Κόσμος πολὺς τὸν περιτριγυρίζει γὰρ νὰ ἀκούσει τὸ λόγο του καὶ νὰ θεραπευθεῖ ἀπὸ τὶς ἀρρώστιες του. Μὲ ὄλους ἐπικοινωνεῖ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Μὲ ὀρισμένους ὅμως ἀκροατὲς του ἔχει ἰδιαίτερη ἐπαφή. Σ' αὐτοὺς ἀποκαλύπτεται περισσότερο. Οἱ πολλοὶ βλέπουν τὸν Κύριο ἐξωτερικὰ μόνον, τὸν ἀκοῦνε, καὶ τὸν θαυμάζουν. Στέκονται ὅμως μόνον σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο. Μερικοὶ προχωροῦν περισσότερο. Μέσα σ' αὐτοὺς εἶναι καὶ ὁ Σίμων Πέτρος. Ἡ μεγάλη συνάντηση Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου, Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἀπόστολου Πέτρου γίνεται μέσα στὴ βάρκα τοῦ δεύτερου. Ἄς σπουδάσουμε αὐτὴ τὴ θεϊκὴ συνάντηση. Ἐντύπωση μεγάλη μᾶς κάνει ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο ὁ Δημιουργὸς ἔρχεται νὰ συναντήσῃ τὸ πλάσμα του. Ἐρχεται

ΜΕ ΣΕΒΑΣΜΟ

Παράξενο μᾶς φαίνεται αὐτό. Ἐμεῖς συνήθως γνωρίζουμε ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ σέβεται τὸν Θεό. Καὶ εἶναι σωστὸ αὐτό. Κοιτάξτε ὅμως τὸ μεγαλεῖο τοῦ παντοδύναμου Κυρίου. Ἐρχεται μὲ εὐγένεια πρὸς τὸν ἄνθρωπο. Τὰ βήματά του καθὼς μᾶς πλησιάζει εἶναι τόσο διακριτικὰ. Σέβεται τὴν ἐλευθερία, τὴν ὁποία ὁ ἴδιος ἔδωσε στὸ δημιούργημά του.

Φαίνεται πολὺ καθαρὰ αὐτὸ στὸ σημερινὸ ἱερὸ εὐαγγέλιο. «Ἠρώτησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπαναγαγεῖν ὀλίγον καὶ καθίσας ἐδίδασκεν ἐκ τοῦ πλοίου τοὺς ὄχλους». Ἠρώτησεν, σημειώνει τὸ θεόπνευστο κείμενο. Διπλαρὴ παρακάλεσε ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρο. Θὰ μπορούσε νὰ τὸν διατάξει. Νὰ προστάξει τὸν δούλο ὁ Δεσπότης. Δὲν τὸ κάνει ὅμως ὁ Ἰησοῦς. Παρακαλεῖ γιὰ νὰ κάνει τὸ κήρυγμα ἀπὸ τὴ βάρκα. Καί, ἀφοῦ ὁ Σίμων τὴν τραβᾷ λίγο πρὸς τὴ θάλασσα ὁ Κύριος κάνει ἄμβωνά του τὸ πλεούμενο καὶ «διδάσκει τοὺς ὄχλους».

Ὁ Θεὸς σέβεται τὸν κάθε ἄνθρωπο. Τὴν κάθε μιὰ ψυχὴ τὴν πλησιάζει μὲ πολλὴ λεπτότητα. Ἐτσι τὸν βλέπουμε νὰ σέκεται ὑπομονητικὰ ἔξω ἀπὸ τὴ θύρα τῆς ψυχῆς μας καὶ νὰ τὴν χτυπᾷ διακριτικὰ γιὰ νὰ τοῦ ἀνοίξουμε καὶ νὰ μπεῖ μέσα. Θὰ μπορούσε νὰ παραβιάσει «τὴν θύρα». Δὲν χρησιμοποιοεῖ ὅμως βία καὶ ἐξαναγκασμό, γιὰ νὰ μάθουμε κι ἐμεῖς ὅτι πρέπει νὰ σεβόμαστε τὴν κάθε ψυχὴ.

Πάντα ὁ Ἰησοῦς ἔτσι φέρεται. Καὶ σήμερὰ τὸ ἴδιο κάνει. Παρακαλεῖ τὸ κάθε πλάσμα του. Θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃς, παιδί μου, λέει, νὰ μπῶ στὴ βάρκα τῆς ζωῆς σου; Μὲ θέλεις κυβερνήτην στὸ ἐπίγειο ταξίδι τοῦ βίου σου, σύντροφον στὴν

ἐπίγεια πορεία σου; Ἐγὼ εἶμαι ὁ μοναδικὸς γιατρός. Θέλεις νὰ χρησιμοποιοῦσῃς τὸ φάρμακο τῆς μετάνοιας γιὰ νὰ θεραπεύσῃς τὰ συντρίμια τῆς ζωῆς σου; Ἄν θέλεις εἶμαι στὴ διάθεσή σου. Αὐτὰ λέει ὁ Ἰησοῦς καὶ περιμένει τὴν ἀπάντησή μας. Καὶ ἂν ὁ ἄνθρωπος τὸν δεχθεῖ ταπεινά, ὅπως ὁ Πέτρος, τότε ἀπὸ ἀπλὸς βιοπαλαιστής, γίνεται κοινωνικὸς ἀναμορφωτής.

Δὲν εἶναι ὅμως μόνον ἡ εὐγένεια καὶ ὁ σεβασμὸς ἐκεῖνο ποὺ χαρακτηρίζει τὴν θεϊκὴ συνάντηση. Ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται καὶ

ΜΕ ΕΥΛΟΓΙΕΣ

Ὁ Σίμων Πέτρος μόλις δέχθηκε τὸν Κύριο μέσα στὴ βάρκα του καὶ μέσα στὴν καρδιά του, εἶδε εὐθὺς ἀμέσως μιὰ πλοῦσια εὐλογία. Πρὶν, ὅταν ἀκόμη ὁ Χριστὸς δὲν εἶχε ἔλθει κοντά του, παρ' ὅλες τὶς ὀλονύκτιες προσπάθειές του, δὲν κατόρθωσε τίποτα. Μὲ πίκρα ἔλεγε: «δι' ὅλης τῆς νυκτὸς κοπιάσαντες οὐδὲν ἐλάβομεν». Τώρα ὅμως ποῦ ἔχει τὸν Θεὸ μαζί του, δὲν πιάνει ἀπλῶς μερικὰ ψάρια, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ψαριῶν, ἀρχίζει νὰ σπάζει τὸ δίκτυ του.

Ὅταν λοιπὸν ἔρχεται καὶ σήμερὰ ὁ Ἰησοῦς στὴ βάρκα τῆς ζωῆς μας, δὲν εἶναι ἐνοχλητικὴ ἡ παρουσία του. Ὁ ἐρχομὸς του γίνεται πηγὴ μεγάλης καρποφορίας. Ἐρχεται καὶ εὐλογεῖ πλοῦσια τὸν κόπο καὶ τὸν μόχθο μας. Ἐρχεται καὶ ἡ ἐμφάνισή του εἶναι εὐλογία γιὰ τὴ γῆ μας, γιὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν μας. Μόλις ἡ οἰκογένεια πεῖ: «Ναί, ἔρχου Κύριε Ἰησοῦ» καὶ ἀνοίξει τὸ σπίτι της καὶ τὸν βάλει νὰ κατοικήσῃ ἐκεῖ μέσα, τότε ὁ ἐρχόμενος Χριστὸς ἀπλώνει τὰ ἅγια χέρια του πάνω ἀπὸ τὰ μέλη τοῦ σπιτιοῦ καὶ τὰ εὐλογεῖ καὶ μὲ τὸ φῶς του λιώνει τοὺς πάγους ἀπὸ τὶς καρδιές καὶ ἐνώνει ὄλων τὶς ψυχές. Τὸ σπίτι γίνεται ἀληθινὸ ἐργαστήρι ἀγιασμοῦ καὶ κέντρο πνευματικῆς ἀκτινοβολίας.

Ὁ Κύριος μᾶς συναντᾷ μὲ πολλοὺς καὶ ποικίλους τρόπους. Πότε κάνει τὴ συνάντηση αὐτὴ μέσα στὸ φῶς καὶ στὸ θάμβος τῆς Δαμασκοῦ καὶ πότε μέσα στὴ γαλίνη καὶ τὴ λεπτὴ αὔρα τῆς Γεννησαρέτ. Ἡ ἀλήθεια εἶναι μία, ὅτι ποθεῖ τὴν ψυχὴ μας καὶ γι' αὐτὸ εἶναι πάντα δίπλα μας, ἔτοιμος γιὰ νὰ ἀνοίξῃ μὲ τὸν καθένα καὶ ἕνα διάλογο. Ἀρχίζει πρώτος ἐκεῖνος μὲ σεβασμὸ καὶ διακριτικότητα. Στὶς κρούσεις αὐτὲς ἂς μὴν ἀδιαφορήσουμε. Ἄς τοῦ ἀνοίξουμε, ἂς τὸν ἀφήσουμε νὰ μπεῖ στὴ ζωὴ μας, θὰ μᾶς φέρῃ ἀπίστευτη χαρὰ, ἀφθονη εὐλογία.

Τὸ μυστήριον τῆς ἀγάπης

Ὅλοι μιλοῦν καὶ ὅλοι ἐξυμνοῦν τὴν ἀγάπην. Τί εἶναι, ἀλήθεια, ἡ ἀγάπη; Ποιὸς θὰ μπορούσε νὰ μᾶς τὴν περιγράψει; Περιγράφεται ἡ ἀληθινὴ ἀγάπη; Καὶ ἂν δὲν περιγράφεται ἡ ἀνθρώπινη ἀγάπη, πῶς νὰ περιγραφεῖ ἡ θεϊκὴ; Ἀσύλληπτη πραγματικὰ ἡ ἀγάπη ποὺ ἀγάπησε ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον. Συγκρίσεις ἐδῶ δὲν χωρᾶνε. Δὲν συγκρίνονται τὰ ἀσύγκριτα. Μιὰ ἀμυδρὴ εἰκόνα μπορούμε νὰ σχηματίσουμε ἀπὸ τὴν ἀγάπην τοῦ βασιλιᾶ Δαβὶδ πρὸς τὸ ἐπαναστατημένο παιδί του τὸν Ἀβессαλώμ.

Ἐνα παιδί, βασιλόπουλο, ποὺ ἀπολαμβάνει ὅλη τὴν ἀγάπην τοῦ φιλόστοργου πατέρα του, ἐπαναστατεῖ ἐναντίον του. Συνωμοτεῖ γιὰ νὰ τὸν ἀνατρέψει. Νὰ ἀνατρέψει τὸν πατέρα του. Ἡ ἀνταρσία του σὲ πρώτη φάση ἐξελίσσεται εὐνοϊκὰ γι' αὐτόν. Ὁ Δαβὶδ ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ. Ὁ θρόνος του κλονίζεται, κινδυνεύει. Καὶ ὄχι μόνο ὁ θρόνος, ἀλλὰ καὶ ἡ ζωὴ του. Καὶ ὄχι μόνο ἡ δική του, ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρῆς τῆς οἰκογενείας του. Ἡ πατρικὴ καρδιὰ τοῦ Δαβὶδ σπαράσσει ἀπὸ πόνο. **«Τὸ παιδί μου, τὸ σπλάχνον μου»**, θὰ πεῖ, **«Ζητάει τὴ ζωὴ μου»**. Ὅχι ξένος, ὄχι ἀντίπαλος, ὄχι ἐχθρὸς, ἀλλὰ ὁ πιὸ προσφιλὴς μου θέλει τὴν ἐξόντωσή μου.

Καὶ ὅμως ὁ φιλόστοργος πατέρας ὅλα τὰ λησμονεῖ. Καὶ τὴν ἀχαριστία καὶ τὴν προσβολὴν καὶ τὴν ἐγκληματικὴν διάθεσιν τοῦ παιδιοῦ του. Στὴν πιὸ κρίσιμη στιγμήν ποὺ πρόκειται νὰ συγκρουστοῦν οἱ δύο στρατοὶ, μιὰ εἶναι ἡ ἀγωνία τοῦ Δαβὶδ-πατέρα: Τὸ παιδί του. Γεμάτη πόνου ἀντηχεῖ ἡ προσοχὴ του στοὺς στρατηγούς του: **«Φείσασθέ μου τοῦ παιδαρίου τοῦ Ἀβессαλώμ· καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤκουσεν ἐντελλομένου τοῦ βασιλέως πᾶσι τοῖς ἄρχουσιν ὑπὲρ Ἀβессαλώμ»** (Β' Βασιλ. ιη' 5). Λυπηθεῖτε τὸ παιδί μου τὸν Ἀβессαλώμ. Ὅλος ὁ στρατὸς ἔμαθε τὴν ἐντολὴν τοῦ βασιλιᾶ Δαβὶδ στοὺς στρατηγούς του γιὰ τὸν Ἀβессαλώμ.

Ἡ συνέχεια γνωστὴ. Ὁ στρατὸς τοῦ Ἀβессαλώμ στὴν ἀποφασιστικὴ μάχη θὰ νικηθεῖ καὶ ὁ ἀντάρτης γιὸς θὰ βρεῖ τραγικὸ θάνατον κρεμασμένος σ' ἓνα δένδρον. Καὶ ὁ βασιλεὺς Δαβὶδ, ποὺ εἶναι πατέρας, θρηνεῖ ἀπαρηγόρητα. Ἡ νίκη δὲν ἔχει πιά γι' αὐτὸν καμιά ἀξία. Τί νὰ τὸ κάνει ποὺ κέρδισε τὸν πόλεμον, ἀφοῦ ἔχασε τὸ παιδί του. Καλύτερα νὰ σκοτωνόταν ὁ ἴδιος παρὰ τὸ ἐπαναστατημένο παιδί του: **«Παιδί μου Ἀβессαλώμ, κλαίει ὁ ἀπαρηγόρητος πατέρας. Γιατὶ νὰ μὴν πεθάνω ἐγὼ ἀντὶ γιὰ σένα; Ναί, ἐγὼ νὰ πεθάνω, Ἀβессαλώμ, παιδί μου»**.

Ἡ συγκλονιστικὴ περίπτωσις τοῦ Δαβὶδ μᾶς δίνει μιὰ ἀμυδρὴ εἰκόνα τῆς ἀπέραντης ἀγάπης τοῦ Θεοῦ στὸν ἄνθρωπον. Γιατὶ στὸ κάτω-κάτω ὁ Δαβὶδ ἔπαυσε γιὰ τὶς ἀμαρτίες του. Ἄν ἦταν ἐπαναστάτης ὁ γιὸς ἀπέναντι στὸν πατέρα του, δὲν ἦταν λιγότερον ἐπαναστάτης ὁ πατέρας μετὰ τὶς πτώσεις του ἀπέναντι στὸν οὐράνιον Πατέρα. Ἀλλὰ ἐδῶ κρύβεται τὸ μυστήριον τῆς ἀγάπης. Ἡ ἀγάπη δὲν περιορίζεται ἀπὸ τίποτα. Δὲν εἶναι λογιστικὴ καὶ ὑπολογιστικὴ μηχανή. Δὲν εἶναι δοῦναι καὶ λαβεῖν.

Εἶναι προσφορὰ εἰλικρινῆς καὶ ἀνιδιοτελεῆς. Προσφέρει ἀπλόχερα τὴν συγγνώμην.

Ὁ Δαβὶδ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, μέσα στὰ πικρά του δάκρυα, μπόρεσε ἀσφαλῶς νὰ καταλάβει τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ. Ἄν αὐτός, παρὰ τὶς ἀδυναμίες του, εἶναι σὲ θέσιν νὰ ξεχάσει τὶς προσβολὰς τοῦ παιδιοῦ του καὶ νὰ τὸ συγχωρήσει ὁλόψυχα. Ἄν ἀκόμη εἶναι πρόθυμος νὰ πάρει αὐτὸς τὴν τραγικὴν θέσιν τοῦ παιδιοῦ του, πόσον μᾶλλον ἢ ἀπέραντη ἀγάπην τοῦ Θεοῦ συγχωρεῖ ἀπεριόριστα τὰ ἀποστατημένα παιδιὰ τῆς. Τὰ περιμένει ἄγρυπνη, μετ' ἀνοιχτῆ τὴν ἀγκαλιά, γιὰ νὰ τοὺς δώσει τὸ φίλημα τῆς ἐπανορθώσεως καὶ ἀποκαταστάσεως στὸ πατρικὸ σπίτι.

Αὐτὴν τὴν ἀπέραντη ἀγάπην μᾶς ἀποκάλυψε ὁ Χριστὸς μετὰ τὴν ἐνανθρώπησίν Του, μετὰ τὴν ὅλη ζωὴ Του καὶ προσπάθειαν μετὰ τὴν σταυρικὴν θυσία Του. Ὁ ἀναμάρτητος θυσίαστικος γιὰ τοὺς ἁμαρτωλοὺς: **«Συνίστησι τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ Θεός, ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανεν»** (Ρωμ. ε' 8). Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀγάπη ἡ πραγματικὴ τοῦ Θεοῦ στοὺς ἄνθρώπους. Ἐνῶ ἡμεῖς ἤμασταν ἁμαρτωλοὶ καὶ ἀνάξιτοι τῆς ἀγάπης Του, ὅμως ὁ Θεὸς μᾶς συγχώρησε καὶ θυσίαστικος γιὰ χάριν μας καὶ μάλιστα μετὰ τὸν ἐπονείδιστον σταυρικὸν θάνατον.

Μιὰ ζωὴ γεμάτη ἀγάπην γιὰ τὸν ἄνθρωπον. Αὐτὴ ἦταν ἡ πορεία τοῦ Χριστοῦ στὴ γῆ μας. Μιὰ ὁλόψυχη, ἀπέραντη ἀγάπη ποὺ δὲν ὑποχωρεῖ οὔτε μπροστὰ στὴν μαύρην ἀχαριστία. **«Λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδόρει, πάσχων οὐκ ἠπείλει»** (Α' Πέτρ. β' 23). Λυπᾶται γιὰ τὶς πωρωμένες καρδιές. Συγχωρεῖ πάντων ἀπὸ τὸν Σταυρὸν τοὺς σταυρωτὰς Του. Ὅποιος θέλει νὰ μάθει τὸ μυστικὸν τῆς ἀληθινῆς ἀγάπης δὲν ἔχει παρὰ νὰ σταθεῖ σιωπηλός, ἀτενίζοντας τὴν ἀγκαθοστεφανωμένην μορφήν τοῦ Ἰησοῦ, τὴν σταυρωμένην Ἀγάπην.

ΖΩΗ

Ὁρθόδοξον Χριστιανικὸν Περιοδικόν.

Ὁργανον Ἀδελφότητος Θεολόγων ἢ «ΖΩΗ»

Κυκλοφορεῖ κάθε μῆνα.

Ἐκδότης: Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «ΖΩΗ» Σ.Α., Ἱπποκράτους 189, 114 72 Ἀθήναι.

Τηλ.: 210 64 28 531, FAX: 210 64 63 606.

Διευθυντὴς Συντάξεως: Γεώργιος Β. Μελέτης, Ἱπποκράτους 189, 114 72 Ἀθήναι.

Ἐκτύπων: «Λυχνία Α.Ε.», Ἀνδραβίδας 7, 136 71 Χαμόμυλο - Ἀχαρνῶν.

Τηλ.: 210 3410436, FAX: 210 3425967, www.lychnia.gr

ΚΩΔΙΚΟΣ: 01 1290

Ἡ ἀνανέωσις τῆς ἐτήσιας συνδρομῆς ἐσωτερικῶν (10 €)

μπορεῖ νὰ γίνῃ μετὰ τοὺς ἐξῆς τρόπους:

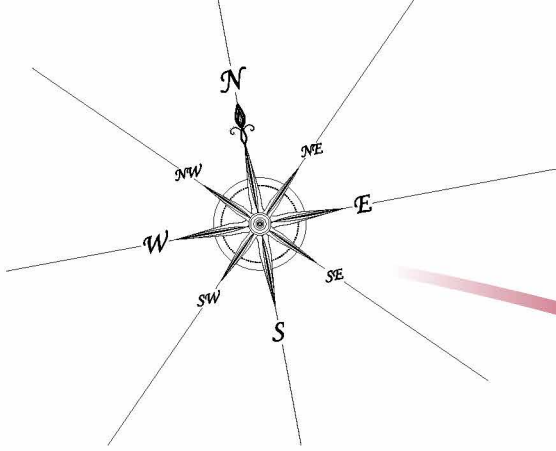
- Μετὰ κατάθεσιν στὴν Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, στὸν λογαριασμὸ ποὺ διατηρεῖ ἡ Ἀδελφότης ὑπ' ἀριθμ.: **132/296000-13 (IBAN: GR1501101320000013229600013)**, δικαιούχος: Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «ΖΩΗ». Στὴν αἰτιολογία νὰ ζητᾶτε νὰ σημειώνεται ρητῶς τὸ ὄνοματεπώνυμον τοῦ συνδρομητῆ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ περιοδικοῦ (ΖΩΗ)
- Στὰ βιβλιοπωλεῖα «ΖΩΗ» (Καρύτση 14, Ἀθήνα καὶ Ἀγ. Σοφίας 41, Θεσσαλονίκη) καὶ συνεργαζόμενα βιβλιοπωλεῖα
- Στὸ γραφεῖον τοῦ περιοδικοῦ: **Ἱπποκράτους 189, 114 72 Ἀθήνα**
- Στὰ ΕΛΤΑ μετ' ἐντύπον ταχυπληρωμῆς ποὺ συναποστέλλεται ἀνὰ τακτὰ χρονικὰ διαστήματα γιὰ ὅσους ἔχουν ὀφειλή
- Στὰ ΕΛΤΑ μετὰ ταχυδρομικὴ ἐπιταγὴν στὴ διεύθυνσιν τοῦ περιοδικοῦ (Ἱπποκράτους 189, 114 72 Ἀθήνα). Προβλέπεται ἐπιβάρυνσις μετὰ ταχυδρομικὰ τέλη
- Σὲ κατὰ τόπους συνεργάτας καὶ ἀντιπροσώπους, οἱ ὅποιοι θὰ κόβουν σχετικὰ ἀποδείξεις.

Ἡ ἀνανέωσις τῆς ἐτήσιας συνδρομῆς ἐξωτερικῶν (25 €) / Κύπρου (15 €)

μπορεῖ νὰ γίνῃ μόνο μετὰ κατάθεσιν στὴν τράπεζαν:

IBAN: GR1501101320000013229600013

BIC/Swift Code: ETHNGRAA

ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

ΑΓΙΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ (1547 - 1622)

8

Ο άγιος τῆς συγγνώμης

Ἡ ἀποκάλυψη στάθηκε τραγική γιὰ τὸν Ἅγιο τῆς Ἀναφωνήτριας. Καὶ τὴν ἔκανε τραγικότερη ἡ ἄγνοια τοῦ φονιά πὺ ἀπεγνωσμένα ζητοῦσε μὲς στὰ μαῦρα μεσάνυχτα σωτηρία.

Ἀπὸ τὸ Ἀρχιεπισκοπικεῖο τῆς Βενετίας ἀπὸ 21 Νοεμβρίου καὶ 28 Δεκεμβρίου 1582 καὶ ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου καὶ 16 Ἰουλίου μέχρι Νοεμβρίου 1583 ἀναφέρεται, ὅτι ὑπῆρχε ἀδιάλλακτη ἔχθρα μεταξὺ τῶν οἰκογενειῶν τῆς Ζακύνθου Μονδίνων καὶ Σιγούρων.

Ἐπανελημμένως εἶχαν καταβληθεῖ προσπάθειες συμφιλιώσεως καὶ ἀπὸ τὸν Ἅγιο καὶ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ νησιοῦ, χωρὶς ὅμως ἀποτέλεσμα. Ἀντίθετα τὰ μίσση ὀξύνθησαν. Τὸ χειρότερο, ὅλη ἡ κοινωμία τῆς Ζακύνθου εἶχε διαιρεθεῖ σὲ δυὸ παρατάξεις, πὺ ἡ κάθε μιὰ ὑποστήριζε μιὰ ἀπὸ τῆς δυὸ οἰκογένειες. Ἔτσι ὁ κύκλος τοῦ αἵματος ὅλο καὶ μεγάλωνε. Αἰτία; Οἱ Μονδῖνοι δὲν μποροῦσαν νὰ ἡσυχάσουν στὴ σκέψη, ὅτι οἱ Σιγούροι τοὺς ξεπερνοῦσαν σὲ πλοῦτο καὶ δύναμν.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη οἱ ἄρχοντες στὰ ἐνετοκρατούμενα μέρη εἶχαν κόμματα καὶ μπράβους. Οἱ Ἐνετοὶ φαίνεται εὐνοοῦσαν τέτοιες ἐχθρότητες καὶ διαιρέσεις.

Ἡ οἰκογένεια, λοιπόν, τοῦ Μονδίνου δὲν ἤθελε, μὲ κανένα τρόπο, ν' ἀφήσει τὰ πρωτεῖα στὴν οἰκογένεια τοῦ Σιγούρου. Τὸ μῖσος φούσκωνε ἔξω ἀπὸ κάθε ἔλεγχο, ὅπλισε μιὰ μέρα τὸ χέρι κάποιου μπράβου καὶ σκότωσε τὸν Κωνσταντῖνο Σιγούρο.

Δὲν ἦταν ὁ φονιάς, πὺ ἐκείνο τὸ βράδυ χτυποῦσε ἐπίμονα τὴν πόρτα τοῦ Μοναστηριοῦ τῆς Ἀναφωνήτριας, ἦταν ἡ δοκιμασία, πὺ μέσα στὸ καμῖνι τῆς θὰ δοκιμαζόταν ἡ χριστιανικὴ ψυχὴ καὶ ἡ ἀντοχὴ τοῦ Ἁγίου Διονυσίου. Ἦταν ἡ μεγάλη του εὐκαιρία. Αὐτὴ ἔφερε στὰ χέρια του τὸ φονιά τοῦ ἀδελφοῦ του. Αὐτὴ ἦταν ἡ πρόκληση γιὰ τὴν πιὸ ψηλὴ κορυφή.

Στὴν ψυχὴ τοῦ Ἁγίου πάλιν ἀνελέτη ἀναψε. Στὰ πόδια του, ἐκεῖ μπροστὰ του ὁ φονιάς σπάραζε, ζητῶντας νὰ τὸν κρύψει. Τί θὰ ἔκανε ὁ Ἠγούμενος; Θὰ γινόταν ἐκδικητὴς γιὰ τὸ θάνατο τοῦ ἀδελφοῦ του; Τέτοιο αἶσθημα τὸ εἶχε ἀπορρίψει. Ὅμως εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐμποδίσῃ τὸ ἔργο τῆς δικαιοσύνης; Καὶ τοῦτος ὁ ἄνθρωπος – ράκος εἶναι ὁ πραγματικὸς ἔνοχος ἢ μήπως εἶναι ὄργανο, πὺ κάποιος δυνατὸς τοῦ νησιοῦ τὸ χρησιμοποίησε γιὰ τὸ φοβερὸ φονικό; Ὅλα τοῦτα εἶναι πὺ παλεύουν ἄγρια μέσα του.

Ἡ ψηλὴ κορυφὴ τῆς συγγνώμης τὸν προσκαλεῖ.

Ἔνα βῆμα καὶ θὰ τὴν πατήσῃ θριαμβευτὴς. Κι «ὁ Νικητὴς τῶν νικητῶν», τοῦ σταλάζει στὴν καρδιά του θάρρος καὶ δύναμν. Νικάει μέσα του κάθε ἀνθρώπινο αἶσθημα. Ξεχνᾷ τὸν ἀδικοχαμένο κι ἀγαπημένο ἀδελφό. Δὲν βλέπει ἐμπρὸς του παρὰ μονάχα τὸ δυστυχισμένο φονιά πὺ ἐκλιπαρεῖ τὴν προστασία του. Τοῦ τὴ δίνει μὲ ὅλη του τὴν καρδιὰ καὶ σὲ μιὰ ὕστατη προσπάθεια τοῦ ἀπέκρυψε, πὺς ἦταν ἀδελφός του αὐτὸς πὺ σκότωσε. Δὲν ἦταν καιρὸς γιὰ ἐξηγήσεις. Δὲν εἶχαν τίποτα νὰ προσθέσουν ἢ ν' ἀφαιρέσουν ἀπὸ τὴν κορυφαία πράξη.

Τῆς λεπτομέρειες πὺς καὶ πότε καὶ πρὸς τὰ πὺ φυγάδεψε ὁ Ἅγιος τὸ φονιά τοῦ ἀδελφοῦ του δὲν τῆς ξέρουμε. Ἀλλὰ κι αὐτὲς τῆς λεπτομέρειες πὺ ἀφοροῦν τὸ διάλογο μεταξὺ τοῦ Ἁγίου καὶ τοῦ διωκτικοῦ ἀποσπάσματος, πὺ ἔφθασε στὸ Μοναστήρι καὶ καταζητοῦσε τὸ φονιά κι αὐτὲς δὲν τῆς ξέρουμε. Σ' ἐκείνους πὺ ἐπιμένουν, ὅτι ὁ Ἅγιος εἶπε ψέμα, γιὰ νὰ καλύψῃ τὴν παρουσία ἢ τὸ πέρασμα τοῦ φονιά ἀπὸ τὸ μοναστήρι ἢ ἀπάντησι εἶναι: Ἀνάστημα σὺν αὐτὸ τοῦ Ἁγίου εἶναι ἀδιανόητο νὰ καταφύγῃ σ' ἕνα ψέμα, ὅταν ἔχει πολλοὺς τρόπους νὰ προστατεύσῃ τὸ ἀπόρητο τῆς ἐξομολόγησεως.

Ἡ ψηλὴ κορυφὴ πατήθηκε. Ἀλλὰ οἱ κορφὲς πατιοῦνται βέβαια σὲ κάποια στιγμή, ἀφοῦ ὅμως ἔχεις πραγματοποιήσει κοπιώδη ἀνάβαση, ἀφοῦ ἔχεις ζυγιαστεῖ πάνω ἀπὸ γκρεμούς, ἔχεις σκαρφαλώσει σὲ γιδόστρατα. Καὶ τέτοια ἦταν ὅλη ἡ ζωὴ τοῦ Ἁγίου Διονυσίου. Ἄν μπόρεσε, κάτω ἀπὸ τὴν πίεσι τοῦ χρόνου, μέσα σὲ κάποια λεπτὰ νὰ συγχωρήσῃ τὸ φονιά τοῦ ἀδελφοῦ του, αὐτὰ τὰ λεπτὰ ἢ δευτερόλεπτα ἦταν καρποὶ ἀπὸ ἀγῶνες μιᾶς ζωῆς.

Δικαιολογημένη λοιπὸν ἡ ἔκπληξι σ' ὀλόκληρη τὴ Ζακύνθο, ἢ ἔκστασι καὶ ἡ χαρὰ τῶν ἀγγέλων στὰ οὐράνια καὶ πάνω ἀπ' ὅλα, ἡ εὐφροσύνη τοῦ Διδασκάλου Ἰησοῦ, ὅταν εἶδε τὸ μαθητὴ Του ἀπαράλλακτο τηρητὴ τῶν θείων ἐντολῶν.

Ἡ παράδοσι λέει, ὅτι ὁ φονιάς, τὴ μετάνοια, πὺ ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή ἔδειξε, τὴ σφράγισε καὶ μὲ τὴν κατοπινὴ ζωὴ του. Ἐγκατέλειψε τὸν κόσμον κι ἔζησε τὸ ὑπόλοιπο τῆς ζωῆς του ἀφιερωμένος στὸ Θεὸ καὶ τὸ θέλημά Του. Ὁ Ἅγιος ἔτσι δὲν τοῦ ἔσωσε μόνο τὴ ζωὴ, ἔγινε καὶ ὄργανο τῆς θείας Χάριτος νὰ σωθεῖ μιὰ τέτοια ψυχὴ! «Τὸ δίδαγμα ἔκτοτε, παραμένει αἰώνιον καὶ ἀκατάλυτον», σημειώνει ἕνας βιογράφος τοῦ Ἁγίου.

(Συνεχίζεται)

ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΩΝ ΔΙΚΩΝ ΜΑΣ ΕΠΙΛΟΓΩΝ

Ήταν τέλη Ιουλίου, όταν στις είδησεογραφικές ιστοσελίδες και τα δελτία ειδήσεων μās προβλημάτισε ή είδηση του σοβαρού τραυματισμού στο κεφάλι ηλικιωμένης γυναίκας από επίθεση εναντίον της με στόχο την άρπαγή της τσάντας που κρατούσε. Και το πιο σοκαριστικό, ο δράστης της επίθεσης ήταν ένα μικρό παιδί, ηλικίας όχι μεγαλύτερης των 10 ετών! Οί συμμορίες ανηλίκων εξελίσσονται σε άληθινή μάστιγα, με τα δεδομένα να μη μπορούν να αφήσουν κανέναν ασυγκίνητο: Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία της Αστυνομίας, το 2021 συνελήφθησαν 5.460 ανήλικοι για τη διάπραξη διαφόρων αδικημάτων (άνθρωποκτονίες, βιασμούς, πρόκληση σωματικών βλαβών, διαρρήξεις κτλ.). Με απλά λόγια, κάθε μέρα συλλαμβάνονται 15 ανήλικοι για εγκληματική δραστηριότητα! Από τους συλληφθέντες, μάλιστα, οί 300 (άριθμός που αντιστοιχεί περίπου σε μία σύλληψη την ημέρα) ήταν ηλικίας 7-12 χρονών. Ποσοστό 40% των συλληφθέντων ανηλίκων ενέχονται σε κλοπές ή διαρρήξεις, 9% σε υποθέσεις ναρκωτικών, 8% σε παράνομη όπλοκατοχή, και το ίδιο ποσοστό σε πρόκληση σωματικών βλαβών ή και άνθρωποκτονίες. Υπολογίζεται ότι κάθε μήνα ένας ανήλικος δολοφονείται από συνομηλίκους του. Η βία πλέον δεν κρύβεται. Αλλά υπάρχει και κάτι άλλο που δεν κρύβεται. Αυτό είναι οί συνέπειες των επιλογών μας, οί συνέπειες του τρόπου με τον όποιο μεγαλώνουν τα παιδιά μας, μακριά από την πίστη, μακριά από αρχές, αξίες και ιδανικά.

ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΚΑΙ Η ΕΥΘΥΝΗ ΤΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

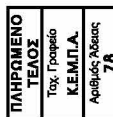
Ήταν στις αρχές του καλοκαιριού, όταν ό πασίγνωστος τράπερ μουσικός όνόματι Τρανός, που κάνει θραύση στη νεολαία, συνελήφθη για όπλοκατοχή. Άκόμα μεγαλύτερη αίθηση προκάλεσε ή προκλητική διακωμώδηση εκ μέρους του του γεγονότος έξω από το Δικαστήριο που του επέβαλε ποινή 10 μηνών με άναστολή, με τον ίδιο να δηλώνει κυνικά σε βίντεο που ανέβασε στο Instagram για ό επίμαχο όπλο: «Πάλι καλά που βρήκαν μόνο το ένα, γιατί είχα κι άλλο στο άμαξι... Γατ μεγάλο χρονικό διάστημα, οί μουσικές προτιμήσεις της νεολαίας αποτέλεσαν ύπ' αριθμόν ένα θέμα συζήτησης και προβληματισμού, με τους προκλητικούς και खुδαίους στίχους να προκαλούν άποτροπιασμό, και διαδοχικά επεισόδια με πρωταγωνιστές τους νέους αυτούς ήρωες άκόμα και μικρών παιδιών να καταδικάζονται όμόθυμα. Η κυνική δήλωση ενός «όμότεχνου» τράπερ, όνόματι Light, προκάλεσε έντύπωση, αλλά από μια άποψη ήλθε να βάλει και κάποια πράγματα στη θέση τους: «Ως Light δεν φέρω κάποια ευθύνη να είμαι πρότυπο για τα παιδιά. Αν ό γονιός επιρρέπει στο 8χρονο ή στο 10χρονο παιδί του να ακούσει κάποια μουσική, είναι δικό του θέμα». Και με ευθεία άναφορά στη σύλληψη του Τρανού: «Δέν μπορείς να ακούς αυτούς τους στίχους, και όταν ό καλλιτέχνης λειτουργεί με έναν τρόπο άνάλογο της μουσικής του, να σοκάρεις, να πέφτεις από τα σύννεφα, να λές, δέν το περίμενα... Άμα θέλετε να ακούτε τράπ, αυτό είναι το τράπ. Τί θέλετε να σάς πούμε; Μπορείτε να πάτε να ακούσετε εκκλησιαστικά». Πολύ σωστά! Όσοι θα επιθυμούσαμε έναν άλλο κόσμο για τα παιδιά μας, έχουμε την επιλογή. Έχουμε ό δικαίωμα, αλλά και την ευθύνη της επιλογής!

ΑΠΟΓΡΑΦΗ... ΑΔΙΕΞΟΔΟΥ

Στα μέσα του καλοκαιριού άνακοινώθηκαν τα άποτελέσματα της άπογραφής που διενεργήθηκε από την Έλληνική Στατιστική Αρχή στα τέλη του 2021. Και τα άποτελέσματα αυτά ήλθαν να επιβεβαιώσουν τις πιο δυσοίωνες προβλέψεις. Ο μόνιμος πληθυσμός της Ελλάδας άνέρχεται πλέον σε 10.432.481, μειωμένος κατά 383.805 σε σύγκριση με τον πληθυσμό που έδειχνε ή τελευταία άπογραφή, του 2011. Αυτό σημαίνει μια μείωση της τάξεως του 3,5%. Συρρίκνωση του πληθυσμού, δραματική μείωση των γεννήσεων, αύξηση των θανάτων, έκτόξευση της δημογραφικής γήρανσης, κατάρρευση του ασφαλιστικού συστήματος. Άς μην ξεχνάμε και τους νέους που έγκατέλειψαν με πόνο την πατρίδα, άναζητώντας καλύτερη τύχη στο έξωτερικό. Και άς μη σπεύσει κανείς να θεωρήσει ως δεδομένο ότι το πρόβλημα είναι κοινό σε όλο τον δυτικό κόσμο. Μελέτη προβλέπει ότι έως το 2060 στις χώρες του ΟΟΣΑ ό ίκανός προς έργασία πληθυσμός ηλικίας 20-64 ετών θα παρουσιάσει κατά μέσο όρο μείωση 10%, ενώ στην Ελλάδα ή μείωση θα φθάσει στο... 35%! Σε σύγκριση με το 2008, ό συνολικός άριθμός των μαθητών στη χώρα μας υπολογίζεται ότι θα σημειώσει μείωση κατά περίπου 30% μόνο μέχρι το 2035. Τα άποτελέσματα των εκλογών άποτελεσαν θέμα συζήτησης, με πολλούς να προβληματίζονται... για την άνακατανομή των έδρων εν όψει εκλογών. Αλλά σωστά γράφτηκε στον ήμερήσιο τύπο: «Ο πληθυσμός της Ελλάδας έχει πάρει την καπούσα, και όσο οί πολιτικοί θα κοιτούν μόνο πόσες έδρες κερδίζει ή χάνει ό νομός τους, αυτή που σίγουρα κάνει και χάνεται είναι όλόκληρη ή Ελλάδα». Ός τότε θα κλείνουμε τα μάτια μπροστά σε αυτό το ύπ' αριθμόν ένα πρόβλημα της πατρίδας μας;

Ο ΟΡΚΟΣ ΤΟΥ ΙΠΠΟΚΡΑΤΗ

Άίσθηση προκάλεσε πρωτοφανές περιστατικό που σημάδεψε την τελετή άποφοίτησης των πτυχιούχων της Τατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Σελτσούκ της Τουρκίας. Οί καθηγητές στο έν λόγω Πανεπιστήμιο είχαν ύποδειξει στους πτυχιούχους να διαβάσουν μια τροποποιημένη έκδοχή του Όρκου του Ίπποκράτη. Και όταν οί πτυχιούχοι, παρά τις άπειλές της διοίκησης του Πανεπιστημίου, διάβασαν τελικά το πρωτότυπο κείμενο του Όρκου του Ίπποκράτη, σύμφωνα και με τη Διακήρυξη της Γενεύης, οί υπεύθυνοι του Πανεπιστημίου... τους έκλεισαν τα φώτα, για να τους έμποδίσουν... Όταν διαβάζει κανείς αυτή την είδηση, είναι πολύ εύκολο να ξεσπάσει σε άποδοκιμασίες και άρες ενάντια στον τουρκικό σκοταδισμό και τον βαρβαρικό αυταρχισμό του τουρκικού κατεστημένου. Αλλά... για ένα λεπτό... Πόσο καλύτεροι είμαστε έμεις; Τί νομίζουμε δηλαδή; Άν κάποιοι επέμενε να βροντοφωνάζει και να άξιώνει να τηρεί άπαρέγκλιτα τον Όρκο του Ίπποκράτη, και όχι κάποια τροποποιημένη έκδοχή του, επιμένοντας ως εκ τούτου και στο σημείο εκείνο που ό Όρκος γράφει «όμοίως δέ ουδέ γυναίκα μεσοσόν φθορίον δώσω» (= όμοίως, δέν θα δώσω ούτε σε γυναίκα μέσο που να προκαλεί έκτρωση), άν λοιπόν κάποιοι επέμενε σε αυτό, μήπως δέν θα του «έκλεινε τα φώτα» και ή καθ' ήμās «πολιτισμένη» Δύση; Ποιός ξέρει... Ίσως να έκανε και χειρότερα...

ΚΩΔΙΚΟΣ:
01 1290

«ΖΩΗ»
Τηλεοράστους 189
114 72 ΑΘΗΝΑ